

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Károlyi-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben az. n. sz. áránál:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, november 28.

Az abszolutizmus útján.

Bánffy Dezső báró ez a komolyan-e, vagy csak gúnyból legujabban »nagynak« nevezett államférfiú, háromszáz emberével, a magyar parlamentarizmus történetében eddig hallatlan többséggel, vonult be az ujonnan megnyitott országházba s így a hatalmat, a kormányzást a Lloyd-épület számára biztosította újabb öt évre.

Felsír a magyar lélek arra a gondolatra, hogy ennek a nemzetnek kormányzása, legvitálisabb érdekei újra a szabad-elyüpart, vagy jobban mondva egy Bánffynak a kezébe lettek letéve. Igen is egy embernek; mert a parlamentarizmus ma már csak fallácia, egy toldozott-foldozott köpeny, a melylyel a mögötte rejtőz abszolutizmust takargarják. De annyira rongyos köpeny, hogy azon csak az nem lát keresztül a kinek nincs politikai érzéke; s ebből kifolyólag az a politikai aktus, a melyet az alkotmányban képviselő választásnak(?) neveznek, nem más, mint egy nevetséges alkotmányosdi játék.

Vagy tán nem így van? nem így történt szemünk láttára? Nyilvánosan beszél, hogy ez a kerület 60,000 forintba került. Ebben a választókerületben 200 frtot adtak egy szavazatért. Hogy N. N. képviselő azért bukott meg, mert elfogyott az alkotmányos költsége.

Igen! A köznépet megvették csengő portékán. Ötven-hatvan helyenkint kétszáz forintért; nem csoda, ha ez a nyomasztó gazdasági viszonyok között élő demoralizált nép odaadta szavazatát!

A hivatalnoki kar, a közigazgatási tisztviselők, itt-ott még a »független« birák is jobb sorsra érdemes buzgalommal fáradoztak a választók »megdolgozásán«, néhol még a hivatal is szünetelt napokig.

Akiknél pedig se pénz, se presszió nem használt, azoknak a nevét szépen kihagyták a választói lajstromokból, visszavetették egész községenkint a szavazástól, s ha jogukat követelték, közéjük lövették az Ausztriából ide deportált idegen katonákkal.

És ezt nevezik nálunk »alkotmányos« választásnak s az így létrejött új országgyűlést a nemzet képviselőinek. Vajjon nem nevetnek-e egymás szemébe, mint egykor Róma haruspexei, mikor ezt komoly arccal mondják és mikor a vizontlátás örömeiben egymásnak ömlenek?!

Ne játszunk a szavakkal! adjuk meg a fogadalmaknak a megfelelő elnevezését.

A lezajlott képviselő választás nem volt más, mint egy nagy országos vásár, a hol Bánffy engedelmes szolgálkat vásárolt magának éppen úgy, mint a hogyan a gazdaember szokta fogadni a maga cselédjeit. Egy nagy konzorcium ez, melynek tagjai hajlongva lesik és futva teljesítik uruknak minden parancsát, jól tudván, hogy a kormánypárti mandátum tőke, a mely rendszeren jól szokott kamatozni, hizlalni.

Ez az új parlament miniatúr képe! És mit várhatunk mi ettől a seregtől? Azt a mit Bánffytól, mert ennek az akarata az a mi a Bánffy akarata. És mi a Bánffy akarata? Mikor a »Nemzet« protestált a Bécsből diktált 43%-os

kvóta ellen Bánffy visszavonulót fuvatott, tehát ő azt akarja, fizessen az ország 43 százalékos kvótát; vagyis a közösterhek viseléséhez tíz év alatt, a meddig az új szerződés kötöttik, járuljon kilenczven millióval többel, mint eddig járult.

Az új parlamenttől tehát azt várhatjuk, hogy derűre-borúra megfog Bánffynak szavazni mindent, nemcsak a 43 százalékos, hanem ha kívánják tőle, újabb terheket is.

Azt várhatjuk, hogy gazdasági érdekeinket kifogja szolgáltatni Ausztriának és hogy erre az egyre szegényedő nemzetre újabb terheket rakva nemzetünket kész koldussá tenni, csak azért, hogy biztossítsa magának az uralmat és biztossítja pártjának a husos fazekakat. Várhatunk ettől a kormánytól mindent, amit kozmopolita szélben egy nemzetre csak hozhat, — csak jót ne várjunk semmit, mert akkor csufosan csalódnai fogunk.

Mit tegyünk ily nehéz körülmények közepett? Az ellenzék fejei kolduló barátként járják be az országot a Lajthától az Al-Dunáig, a Kárpátoktól az Adriáig és ébresszék fel lethargikus álmából ezt a jobb sorsra érdemes nemzetet.

A városok és törvényhatóságok tiltakozzanak a nemzeten elkövetni szándékolt sérelmek, a vállaira nehezülő terhek ellen.

S akkor a nemzetnek, ennek az ébredő oroszlánnak haragja elfogja seperni a hatalom polczáról azokat, akik újabb terhekkal viszonzozzák béklyókba vert szabadságát s megszabadul a liberalizmus lidércz-nyomása alól. ○

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy író önvallomása.

Irtta: KINCSE ISTVÁN.

Ez az író Ligeti Tihamér volt. Oszinte vallomását a következőkben adjuk.

... Édes apám tanító volt, az Isten nyugosztalja. Fizetése nem ütötte meg egészen a négyszáz forintot, hanem azért a fiából urat akart faragni; szóval na, ha apámtól függött volna, ugy a miniszteri tanácsosáig okvetlen fölviszem. Ki tehet azonban róla, ha a gondviselés másképp határozott?

Az iskolához ugy jutottam, hogy másfél órányira volt tőlünk a város. Lábaim kitűnő karban lévén, más félórát utat meg sem éreztem: én tehát reggel bekutyagoltam a városba, este meg ugyan azon az uton nyargaltam vissza. S ennek az otthon való kosztolásomnak az a nevezetes előnye volt, hogy derék édes apám mindennap újból és újból elpredikálhatta nekem:

— Fiam tanulj, azt megmondom, különben Isten utesse suszterinasnak adlak.

A fenyegetésnek meg volt az első években a haszna. Mert azt a suszterinasságot annyiszor emlegették előttem, azért minden vargámat valóságos páriájának képzeltem az emberiségnél. De hát a latinak megvan a maga közmondása, mely szerint minden megszokott dolog köznapivá válik s lám apám fenyegetése

is erre a sorsra jutott vesztére. Szegény öregemnek bizony meg kellett érnie, hogy fiában csalatkozott, nemcsak, hogy elhanyagoltam magamat, hanem lump kompániába keveredve magam is lump pá lettem. Hogy pedig a mérték egészen megteljek, hegyibe még ki is dobtak az iskolából.

Apámnak most be kellett volna váltania a fenyegetését. Hanem hát készakarva se tehetne volna: az egész vármegyében nem akad olyan maiszterre, ki egy tizenhét éves kamaszt be merne fogadni inasi minőségben — kivált ha már vagy hat diák iskolát elvégzett. Annyit azonban az öregem mégis megtett — az Isten nyugosztalja, — kidobott a házából.

No már most rajtam volt a sor, nekem kellett róla gondoskodnom, hogy fölne kopjék az állam. De hát voltaképen mihez fogjak?

Jól emlékszem, sokszor olvastam, hogy a legnagyobb gazemberekből válnak a legkitűnőbb költők s a java színészek. Már pedig a gazemberek között én sem voltam utolsó, annakokáért némiképp just is formálhattam ahhoz a két kenyér kereseti pályához.

Hajlamam a költészet felé vonzott. Diákkoromban akárhányszor megénekeltem a professzorainkat s própáltam egy-két elbeszéléssel is már szerencsét. Hanem hát persze azok még csak kísérletek voltak, habár egy jóakaróm azokban már világosan meglátta a jövőendő szellem óriás oroszlán körmeit.

Most pedig épen azokkal a körmökkel kell majd ásnom kapálnom, különben hiszen egyetlen gombócot sem terem nekem az élet sarlója. Ki is eresztettem, a hogy bírtam. Lelőtem kis hónapos szobámban az asztalhoz s egyszerre két históriát irtam meg. Egyet a melyiknek sirni, másikat melyiknek nevetni kell. Melyik sikerült jobban? azt nem tudom bizonyosan, hanem mindannak daczára a szomorú mellett foglalnék állást, minekutána minden szavát a szívemből vettem. »Borus napok« volt a czime s benne egy fiatal embernek balsorsával folytatott titáni küzdelmei tárgyalatának vala. Még az apa se hibázott belőle, ki a szegény hőst szivtelen módon kidobja a házából.

Ha ez nem hatja meg az olvasó közönséget, akkor már bizonyos, hogy elromlott minden izlése,

A másik munka bolond história volt nagyon. Egy professzor a diákját uton-utfélen nap-nap után leszamarazza, de hogy az életben ismét találkoznak, minden ember a professzort neveti s őt találja a legnagyobb számárnak. S ez a motívum több csinos epizódban »tárgyalatott általam.«

Végre készen állott mindakét munkám. Most csak a szerkesztők szívet kellett még megpuhitanom. Minden attól függött, hogyan sül el a legelső kísérlet. S hozzá a szerkesztők valóságos vademberek, ha közelitesz hozzájuk, mindjárt zugnak és harapnak.

Alázatos levelet irtam a »Hajnal« főszer-

A néppárt és a választási erőszakosságok.

Az országgyűlési néppárt tegnap délután értekezletet tartott a központi iroda helyiségeiben. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy felhívja a vidéki pártfeleket, miszerint hiteles adatokkal támogatott bűnvádi följelentést tegyenek mindama hatósági közegek (szolgabírák, jegyzők, választási elnökök stb.) ellen, akik a lefolyt képviselőválasztások alatt hivatalos hatalmukkal visszaélve, az ellenzék ellen erőszakot, törvénysértést alkalmaztak. A bűnvádi feljelentés formájára és minden egyéb ezzel összefüggő kérdésre nézve felvilágosítást a néppárt központi irodája ad.

Adatok a kvótakérdéshez

(Osztrák források után.)

Mikor a régi rendi világ sánczait az újkor lehellete gyenge kártya várákként szétvetette, ezt a hajnalhasadást megelőzőleg járta az unós-untig elkoptatott jejszó, hogy »Nem adózunk«. A régi nemesség és táblabíró uraimék szűkmarkuságának és önzésének volt a takarója ez a röpke frázis.

Azóta sok minden történt körülöttünk. Jött egy politikai özönvíz, mely lemosta a hűbéri és rendi állam összes elavult intézményeit, jött egy nagy rázkódtatás, mely darabokra törte az atavizmus agyaglábu óriását.

De semmi sem állandó a földön s valamint a rosszat megelőzte a rosszabb s a jót követi a jobb, úgy az annyira magasztalt moderniséget is el fogja érni a saját fátyala. Ime a félszázad előtt felkapott »Nem adózunk«, melyről mindenki azt hitte volt, hogy csak az itélet napi harsona támaszthatja fel, sirjából kitört és »egyet kért« a német sógoroknál.

Mintha csak valami divatezikk volna, mely idők multával újra előjön és ismét eltűnik.

Abban a gazdasági harcban irták zászlójukra az osztrák szomszédok a multinak ezen gyenge viszhangját, melyet most a kiegyezés megkötése körül a magyar és osztrák érdekek között kifejlődött. Nem volt elég az élvezete azoknak az előnyöknek, melyeket Ausztriának 300 esztendeig tartó függése alatt Magyarország nyújtott s a melyeknek kiaknázása adta meg Ausztria nagy hatalmi erejét, Bécs, a hatalmas székes főváros fényét és gazdagságát. Midőn tehát az alkotmányos aera a 67-iki kiegyezéssel beköszöntött, már eleve meg volt zavarva az egyensúly a két szerződő fél érdek viszonya között.

S daczára annak, hogy a mégleg serpenyője a hatalmasabb felé hajlott, az osztrák még mindig ebbe akarja rakni a súlytöbbletet. A magyar kvóta-bizottság ugyan ad oculos demonstrálta már ismételtelen, hogy milyen tartathatlan az önzetlen szomszéd tulkövetelése, de ez mindannyiszor úgy tett, mint Katóné; mikor a bor árát kérték, vagy pedig az álokoskodások labirinthjébe mentett a logika fonálát s ebbeli törekvésében a világot sem vesztette volna el a maga türelmének fonálát. A szándékos tévedések eme klasszikus vigjátékában kárörömmel látjuk, hogy az osztrák hivatalos körök egy gyenge pillanatban a felvett szerepről megfeledkezve, véletlenül leejtették a leplet magukról, az oroszlándörbe bujtatott bizonyos állapot elbődült és hangjával elárulta a féltve őrzött »circulus«-okat. Utóbbi időben különben egymást érik a véletlen vagy pedig provokált elszólások hivatalos ajkán. Csak nem régiben vallotta be Bilinski osztrák pénzügyminiszter, hogy Magyarország gazdaságilag Ausztriától s az idegen hiteltől függ. Ujabbán meg Sczepanovszky szája rándult egy kis félre beszédre, azon beszámoló jelentésben, melyet mint az osztrák költségvetési bizottság előadója a »reichsrath« előtt tett. Ez a jelentés egy igazi apológia a magyar álláspont igazsága mellett s az osztrák hypokritaság ellen s a jelentés argumentumai valósággal versenyre kelnek a magyar kvóta bizottságával. Hallják tehát az önvallomást, a mi öngazolásunkat.

Sczepanovszky így perorál: Ausztria, bár a kiadások növekedtek, az utolsó 7 évben 139 millió felesleget tud felmutatni, a kulturális kiadások ötszörösét teszik a 68-iki kultusbudgetnek. Hirdeti, hogy Ausztria kereskedelmi mérlege 1886—1890-ig évenként átlag 218 millió pluszsza záródik ennyi a kivitel és bevitel közti különbség értéke. 1891—1895-ig száz millió a nyereség. Míg Magyarország ez időszakok alatt csak 2—6 milliót mutathat fel a nyereség számlán. Ha hozzá vesszük ehhez, hogy értékpapirjaink is mind idegen helyen vannak elhelyezve, holott az osztrák tőke a magyar piacon dominál, akkor teljes lesz az osztrák előadó festette kép előttünk.

De azért mégis csak az a jelszó odaát a kedves sógoroknál, hogy nem adósunk s hogy kormányunknak a Sczepanovszky-féle önvallomások sem tudják felnyitni szeméit. Mert hát nem szabad, hogy nekünk is legyen igazunk. Nekünk arról csak beszélni lehet, köszönjük meg, hogy be nem verik érte a fejünket.

»Hej csak szomorú a magyar néma.

Közel háromszáz esztendő óta! . . .

Megvámadott mandátumok.

A néppárt részéről tegnap négy petíciót nyújtottak be a Házhoz, és pedig: a csáczai, várnai, nagy-szombat és ugodi választások ellen. Ezen utóbbi kerületben báró Pongréc Anzelm lett a képviselő, a ki egyetlen választói listába sinesen felvéve. Ujabbán még Hókó Lajos félegyházi Ugron-párti képviselő mandátumának megsemmisítése véget kérvényeztek a záróra kiritűzése és a néppárti szavazottak nagymérvű visszautasítása miatt.

Az első interpelláció.

Már bejegyezték a képviselőház interpellációs könyvében az első interpellációt. Az egész bejegyzés csak ennyi:

Interpelláció a külügy helyzet tárgyában a miniszterelnökhöz.

Polónyi Géza.

Az első deputáció a Házban.

Ma jelent meg az első deputáció is a képviselőházban. Természetesen kormánypárti küldöttség. Dorozsmáról jött és Enyedy Lukács vezetése alatt a pénzügyminiszternél tiszteltett s a dorozsmai közbirtokosság regál-váltása ügyének lebonyolítását kérte.

A főrendek névjegyzéke.

A főrendház igazoló bizottságának ma délután tartott értekezletén megalakult az igazoló bizottság s elnökének megválasztotta Széchenyi Géza grófot, jegyzőnek pedig Szapáry Bertalan grófot. — A bizottság revideálta a főrendek névjegyzékét, törülte belőle az elhalt, kimaradt tagokat s bejegyezte az újakat. — A kiigazított névjegyzéket kifogják nyomtatni.

A mai társadalom és az egyén.

A közel mult napokban egy szenzációs bűneset foglalkoztatta a közvéleményt és a lapokat.

Egyidőre beállt mindenki pszichológusnak, s feltette magának a kérdést: miért? Mi vihette erkölcsi súlyestőre azt a férfit, ki a fővárosi társadalomban megnyerő modorával, gavalérságaival kedvelt alak, becsületbeli ügyekben keresett orvos volt?

Megszólaltak ismerősei, kik a diszkrétül öltözködő, glazékeztyüs úri ember tettében egy problematikus kérdést láttak; nyilatkoztak barátai, s a szenzációs eset jellegéhez hasonlóan szenzációs megoldásban kerestek menek-

kesztőjének tulajdon czimére, melyben hivatkozva az irodalom terén eddig kifejtett sokoldalú munkásságomra, bátor vagyok egy novellát a »Hajnal« számára mellékelni.

Szivadogva vártam a szerkesztői üzenetet. Végre meg is jött. Az állott bene szóról szóra:

L. T. régen olvastunk komiszabb dolgot a »Borus naboknál.«

Azt hittem, a guta mindjárt megüt nyomban egy állóhelyemben. Mennyi álmom, mennyi ábránd lakott a szivemben s lám pár szó úgy le tudja tarolni valamennyit, mintha három négy kaszát fognak a rét ezernyi virágának.

Le voltam sujtva. Hanem mégis összeszedtem magamat. Fölebredett bennem nemes önérzetem. Önmagamot kezdtem vádolni, a miért olyan koczalappal, a milyen a »Hajnal« csak szóba is állottam. El kellett volna mennem egyenesen a »Vasárnapi Ujsághoz« ott majd diktáltak volna nekem igazságot: ott még vannak emberek, kik bíráltni tudnak.

És most azért is odamegyek.

Csak hogy a »Borus napok« iránti bizalmam minden lármázásom és méltatlankodásom daczára mégis czudarul megingott. A másikat csaptam zsebre s az egyszer személyesen szándékoztam a nagyhatalmu irodalmi areopág előtt megjelenni.

Ott jártam még csak rutul. Mikor megmondtam, hogy Ligeti Tihamér író vagyok formaliter kidobtak. Azt mondták, egész Euró-

pában ilyen írók nem ismernek s minden kaspaszkodó stréberrel ők szóba nem állanak.

Elsőnapolyogtam, mintha le forráztak volna. Kimondhatlan képes érzés fogott el, mikor az utczára értem — örültem, hogy megint szabadon szvihatam a levegőt: abban a szerkesztőségben olyan kiálthatatlan fojtó volt a légkör. Egyben meg is fogadtam mindjárt, ha téglát kellene hánynom, hát irodalmi dolgokkal akkor se teszek már több kísérletet.

Hanem az ördög megint rávitt.

Még jóformán a harmadik utczába sem értem s lám megint szépirodalmi lapszerkesztősége előtt állok.

Első pillanatra futni akartam, a másodikban már gondolkodtam, a harmadikban meg már egész gravitással másztam a lépcsőkön fölfelé.

Beléptem. Négy öt ember kíváncsian meredt rám. Egyik sem inponált nekem. Akár csak odahaza lettem volna, úgy kerestem a szerkesztőt.

Megtaláltam a második szobában.

— Ligeti Tihamér, író vagyok — mutattam be magamat komoly méltósággal — egy beszélyt hoztam, csak arra kérem méltóztassék átolvasni. Mikor jöhetek?

— Holnap — csuszott ki a frappirozott szerkesztő ajkain a szó.

— Jó, tehát holnapig a viszontlátásra.

Ajánlottam magamat.

Hogy leértem az utczára önkénytelen föl-

nevettem. Magam sem tudtam fölfogni, annyira lealáztatás után honnan vettem én azt a méltóságot és hidegvért, melylyel az imént fölképtem. Hiába! a háboru esinálja a katonát. Kezdetem már belátni, szemtelennék kell lenni, szemérmes köklösnek üres a tarisznyája.

Hanem a manó rugja meg, nálam úgy látszik már a szemtelenség se használ semmit. Másnap a szerkesztő azt mondta:

— Sajnálom, uram, de jelen munkája mégis kiesit gyenge. S a mellett a Ligeti Tihamér neve mégsem olyan ismert a nagy közönség előtt, hogy . . . hogy . . . nem tudott dülőre jutni a kifejezéssel.

— Ha csak az a baj, majd ismertté teszem nemsokára. Ajánlom magamat — volt minden a mit mondtam s odáb állottam.

Fönn még nagy garral beszéltem, de hogy leértem az utczára, össze folyt minden a szemem előtt. Támolyogtam, mint a ki sokat szopott a kancsóból: veszett ember voltam.

Az éhség tértett magamhoz. Befordultam egy hentes boltba, szereztem darab szalonnát s azzal bandukoltam haza felé.

Megeltem a reggelimet s magam elé bámultam. Terveket kellett volna kovácsolnom jövőre, de eszem olyan volt mind a száraz malom, egy szem kevés, de annyit sem őrlött meg.

A papírra esett tekintetem, arra, melybe

külést csalódott emberismeretüknek. Mert őszintén megvallva az igazi ok kerülgetésében azt látom, hogy ott és itt a leplezett hiúság sérődése igyekszik talányossá tenni a tény igazi indító okát és forrását.

A csatlakozatlannak hitt emberismeret tiltakozása ez egy nagyon természetes magyarázat ellen, mely úgy a mai vallástalan társadalom orgazdaságában, mint a benne mozgó egyén erkölcsi rátermettségében bírja alapját.

Hogyan is gondolkozunk csak? A mint hivalkodni szoktunk műveltségünk-, tudásunk-, erkölcsiérzetünkkel hiuk vagyunk ismeretségünkre, barátainkra is. A felsülés, csalódás szofistákka tesz bennünket. Pedig mi sem egyszerűbb!

Tévedésünk itt époló természetes, milyen embertársunk ballépése. Mindkettő a reális kor felfogásának végzettszerű következménye. Mint mindenben, úgy az ember megismerésében a társadalomnak tartozó köteleességek megszabásában a mai korszakban külső formáknak hódít; nem a vallás ideális, egyedül helyes álláspontjairól tekint az embert s innen szabja meg vele szemben igényeit. Az egyén csak a társadalom követelményeit elégíti ki, midőn felteszi a parókat, s így mutatja be magát előttünk gondolkodásában, érzésében és cselekvésében.

Lásuk! Finom modor, kényes izlés műveltség-, tudás-, becsületben; választékos nyelv, öltözet; otthoniasság a szalonok mesterkelt szabályaiban, szellemes társalgás, egy-két sikerült bon mot, előkelő összeköttetés, fényes lakás, néhány ezer forint évi jövedelem; és előttünk áll az az átlagos ember, kinek erkölcsért, tökéletességéért tüზე merjük tenni kezünket. A felszínes ember csillogó megjelenése megtéveszti ítéletünket a belső, — hogy úgy mondjam mikroszkopikus emberre nézve.

Az egész mai társadalom felfogása evez ezen a könnyű sajkán, melyet embertársunk erkölcsi megtévedése felbillenteni elégséges, s előáll a megfajthetetlen talány: mi volt ez? Ilyenkor legtöbb a mit tenni szokott a felület gondolkozó: megdöbben. Minha ez a türelmes szó csak arra volna jó, hogy megakaszsa gondolatainkat. Uraim! ne tekintsük ezeket a panaminókat elszigetelt privát ügyeknek, ne csináljunk belőlük saját kedvtőlésünkre lélektani szálltomortálékat. E koronként itt-ott felmerülő erkölcsi ragály az a vézmadár, mely a mai társadalmat fenyegető erkölcsi korrupció felett hangoztatja vézkiáltását.

Száraz földre, mielőtt elmerülne.

Be kell látnunk végre, hogy az erőszakolt haladás Isten és vallás nélkül hijával van a szükséges fékező erőnek, mi a szertelenség végzetes következményeire vezet. A mai korszakban vallástalansága rányomja Kainbélyegét a légköré-

ben élő, s fejlődő egyénre is. Azt mondják a szóbanforgó bűneset szerencsétlen hősről barátai: hitt úgy mint a mai emberek legtöbbje, de Istentagadó nem volt. Mit jelent ez? Hogy nem a valóság szempont volt cselekedeteinek kizárólagos rugója. Mert a hitetlenség és hitközöny közt a logika merészsége adja meg a különbséget. Nem kell kertelnünk! Ez a momentum megmagyaráz mindent. Megfejtve áll előttünk, hogy nemcsak ott, hol a szellemi képesség alacsony foka legalább érthetővé teszi az erkölcsi érzés elvadulását, hanem ott is hol az intelligencia finomabb, érzékenyebb lelkiismeret tétel fel, hogyan származik az »obrutimento morale«?

Bűnrészes itt a család, társadalom, törvényhozás egyaránt. Mai művelt családunk jó része a szalonoknak, kártyakluboknak, szóval a könnyelmű életnek nevel. S a nélkül, hogy a vallási elvek megjegezesítő munkájukat az ifiakon érvényesítették volna, már kün találjuk őket az erős lekeknek való nyilvános élet porondján. Az érett ember határozottságával, a hivatottság arroganciájával fejtegetnek, komoly dolgokat, miknek felületes ismeretét a szalonok parkettjén sikerült megszerezniük. És a mint az igazi tudás szerénysége legtöbb tehetség érvényesülésének kerékkötője, a tudatlanság merészsége leggyakrabban biztosítja a sikert. A stréberek nagy száma, kikkel telve a hivatalos Magyarország minden bírója a legalsótól a legmagasabbig, s behatol a törvényhozás termébe is e félemberekből kerül ki. A siker merészsége tesz. S ha még hozzá érdemtelen ér, bűnössé is; sőt rendszeren bűnösök a rávezető eszközök, mikben a nem ideális célokért küzdő stréberek nem igen változások.

És a társadalom? Irányelveivel, ferde felfogásával az igazi ember fogalmáról, mit a görög »kalogathia« szóban jelöl meg szkeptikus gondolkodásaival maga tartja a létrát, melyek a korának erkölcsi nézetei szerint gondolkozó egyén megteszi a veszedelmes utat a becsületől a becsületességig. A családi politika, összeköttetések nepotizmusa hazugságá törpítik az érdemet, s uralkodóvá teszik az egyén mindenáron való érvényesülésnek elvét. Hová vezethet ez? A teljes forgalomzavarhoz mindabban, a mi hivatva van a társadalom tisztességes színvonalát megőrizni. Az önbecsület a becsület munká ösztöne, az igazságosság, a jósarkalatos elvei mind szákmányul esnek a társadalom bűnpalástolása mellett az erkölcsben, jellemében fejelemzettlenek nagy csoportjának az ugynevezett »szükzesszizmusra« pusztá sikerre való törekvés erkölcselen harcában. Aztán a hotvoló szertelen fényűzése is követelően lép fel az előkelőséggel szemben. Legkevesebb a mit tőle megkíván, a büntetőtörvé-

nyeknél is szigorubb felfogásu divat izléseinek megtartása; sőt változatosság még ezen felül is, mert az egyhangúság unalmas, akár a szellemtelen társalgó; egy zongora-, énektanár, nyelvmester; zsurok, ebédek, szoárét, hogy a magas ismeretsegekkel állandó, bizalmas viszony létesüljön; nyaranta fürdőzés valamelyik előkelő fürdőhelyen tekintettel arra, melyiket látogatják drága ismerőseink, sőt annál jobb, ha pár hetes kéjutazással összekötve, külföldön esik meg. Mindez óriás pénzt emészt fel. Legtöbbször a pénzszerzés tisztességes módjai nem bírják meg. Pedig mégis meg kell lenni! A társadalomban kivított állás megköveteli a pazarlétmód fentartását. Noblette oblige itt is. Vele jár, vagy szünik meg mindenféle kis és nagy excellentiás, méltóságos vagy nagyságos urakkal való barátkozás s egyben a feljebb emelkedés reménye is. Tehát csinálj pénzt! A kiknek életét, munkásságuk körét nem a vallási érzés hatja át, a kérlelhetetlen társadalmi törvények könnyen ráviszik arra a sikamlós talajra, honnan már csak az öngyilkosságba vagy börtönbe vezet ut. Teljes érzéketlenség fogja el őket a becsület iránt. Megkezdi kísértéseit a »pénz ördöge«, kilépnek lelkiismeretük bűnköréből, megszállja őket az ígélet, hogy ellenállhatatlanul hajtsa az erkölcsi megsemmisülés örvénye felé. Az említett bűnesetnél egy gazdag háziurral van dolgunk. De mit tesz ez? Egyiknél csak eszköz a pénz a fényeslétmód fentartására; a másiknál meg éppen élet ezéllá lesz maga a pénz!

A társadalom hazug alapon nyugvó erkölcsével így folytatja a rombolás munkáját az egyénben. Kezére játszik ebben az irodalom, színház, parlament is.

Irodalmunk erkölcsi színvonalát a kor reális iránya leszállította a durva érzékiség mezetein alakjái. Becsületről alkotott hazug fogalmakat röpit világgá. A szép, igaz és jó eszményi fokát lesülyeszti a látszatig, formaságig. Iparlovagok, törvényszékek anyagát képező bűntények rikító festése Jókay-féle lélektani okadatulással foglalkoztatja a mai kor íróit epigonokat, mestereket egyaránt. Vegyük meg ezekhez a színpad szívolitását, s előttünk áll az a mérges légkör, melyből a mai ember erkölcsi és szellemi ismereteit beszívja.

A parlamenti élet, törvényhozás pedig ezt az erkölcsi rombolást saját magasztos feladatának komolysága nélkül törvényszerű szankcióval látja el.

Egy párt erőszakos, önző uralma rontítja itt a közszellemet. Mind jobban ritkul a számuk azoknak az igazi államférfiaknak, kik egy ország biztosságát az erkölcs megszilárdításába, s a vallásos szellem uralkodóvá tetelébe helyezik a közintézményekben. Az emberiség igazi jótévői helyét, kiknek jelszavok: »verba proferre animi et vitam impendere vero« spekulánsok, üzletemberek foglalják el. Fikcióvá teszik a kormányzás, emberi jogok és köteleességek legszentebb elveit. Törvényynel csábítanak a legfőbb törvény megszegésére; büntetnek abban, miben bűnösök ők magok.

A minden felől érezhető vallási reakció nem akarja, hogy a szellem és erő nagyszerű műveivel jobb sorsra érdemes XIX-ik század egy gonosztevő halálával végezze be dicsőséges pályáját. Vissza tehát a vallással a kormányzásba, a közélet minden ágába! Tiszteletet az Istennek s törvényeinek, ha a társadalmi érények tisztességét biztosítani akarjuk!

Serly Viktor.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

A kisebb, ki meg nagyobb paksamétával a hóna alatt, érkeztek ma az új honatyák a Házba. Némelyikük egész emeletnyi papiros-csomót cipelt magával. Az ilyen képviselő nagy csatát küzdött végig s négyszáz-hatszáz ellenzéki választót utasítottak vissza az érdekében. Erre való tekintettel külön jegyzőkönyveket vettek föl, ez tette súlyos csomóvá a mandátumát. Mások meg tíz-husz társuk mandátumának a beadását magukra vállalták.

A folyosókon ma is zajos volt az élet s ma is a kormánypárt belső háborgásairól folyt

a szalona takarva volt. S egyszer csak nyílást érezek a szívem táján. Olvasom.

Szerkesztői üzenetek.

»Borus napok« első rangú költői egyéniség nyilatkozik a beszélyben. Mindig szerencsénknak tartjuk, ha máskor is fölkeres.

Mi ez? Bizonyosan meggondolta magát a »Hajnal«. S most már nyitva az ut előttem a parnasszus felé.

Nemsoká tartott az örömm. A »Vasárnapi Ujság« izente azt valakinek. Pedig az a valaki nem én lehettem, hiszen én a humorreszkkal állítottam be hozzá, annak sem olvasták el a címét, hanem egyszerűen elkergettek vele. Bizony hogy korai volt az örömm: fölöttem már az ég is beborult.

Megint jutott valami eszembe. Félkeltem és sietve rontottam ki az utcára. Benyargaltam egy hírlapelárusító boltba, megvettem a »Vasárnapi Ujság« a kérdéses üzenetet tartalmazó számát és ucczu vele a »Hajnal« szerkesztőségébe.

— Uram — kezdtem, miután bemutattam neki magamat — ön megszágyenített engem a multkor s tessék ez az első rangú lap hogyan nyilatkozik munkám felől. Tessék elolvadni.

Elolvasta. Pillanatig habozott, azután mégis tiszteletteljesen fordult hozzám:

— Sajnálom a dolgot, Ligeti úr, de az egész dolog bizonyosan kellemetlen misztifikáció eredménye . . . a beszélyt nem olvastuk

el . . . a lap magas nivója . . . új név . . . stb. . . no de tessék más darabbal szerencsét próbálni.

— Itt van, nem bánom, hoztam egy humoreszket.

A szerkesztő átvette. Helylyel és szivarral kínált meg. Maga pedig átfutotta a lapokat. Dehogyan olvasta, csak lapozott. S a végén fölkel, kezét nyújtotta mondván:

— Gratulálok, uram, ön tényleg kiváló tehetség. Örülök hogy minket is szerencsételt — a multat pedig felejtjük el.

Tehát, igen, elvégre egy helyen győztem. Archimedes egy pontot kért csak, hogy kimozdítsa a virágot s lám én azon az egy ponton már megvettem a lábamat.

A »Hajnal« sürün hozta a nevemet s egyszer csak egyik másik szerkesztő is nekem, ugyanaz ki az egy napi terminus után gyengének találta a munkámat. Az nekem, szerencsétessen. S hogy beállítottam hozzá, négysem között bevallotta, hogy bizony ő el nem olvasta a beszélyemet, csak úgy utasította vissza.

— De jövőre nyitva a tér ön előtt, ha tetszik, a honorárium iránt mindjárt egyezkedhetünk — fejezte be a szerkesztő.

Fokról fokra hódítottam s ma már a Ligeti Tihamér nevét mindenki ismeri az országban. Nagy író lett belőlem, pedig veszett voltam már. A semmiségből egy szerkesztői üzenet emelt ki, mely nem nekem szólt és egy beszély melyet nem olvastak el.

a szóbeszéd. A miniszterek mindnyájan bejöttek a Házba és csupa nyájasság volt a viselkedésük.

Az ülés féltizenegy óra után kezdődött Janicsári Sándor a bőffében odaszólt az ifju uraknak:

— Szedte-vedte gyerekek, tán hogy lumpoltatok az éjszaka, tán még a fejetek is fáj, mi, há? Hogy leszünk a jegyzőkönyvvel? Gyérünk a dolgunkra.

És fölkapaszkodott az elnöki emelvényre, föltette szemüvegét és lemosolygott a zsibongó tömegre. Polónyi Géza melléje állott s onnan kiáltott le:

— Csendet kérek! — az elnök ur nevében.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, B é l d i László olvasta az új képviselők névlajstromát, Z i c h y Jakab gróf és M e z ő s s y Béla pedig szedegették be a mandátumokat. Ezzel és néhány csipkedő megjegyzéssel telt le a mai ülés.

A mikor ez meg volt, J a n i c s á r y elnök bemutatta előbb a horvát-szlavonországi képviselők megbízó leveleit; aztán fölolvasta azok névsorát, a kiknek mandátuma ellen petíciót adtak be. E névsorban új a T i b á d Antal neve. Ennek megtörténte után fölhitva a korelnök azokat a képviselőket, a kiknek képviselősege az összehírdetlenségről szóló 1875: I. t. cz. 6. §-ába ütközik, az inkompatibilitás esetet ma jelentsék be nála.

H e n t a l l e r Lajos kívánságára P o n g r á t z báró korjegyző felolvasta az említett törvény 1—4. és 6. §-ait. Az elnök pedig egy félórára felfüggesztette a tanácskozást.

A szűnet letelvé, összeszámlálták a beadott mandátumokat s megkezdték a képviselőknek k i l e n e z o s z t á l y b a s o r s o l á s á t. Ez osztályokban fogják a képviselők egymás mandátumait igazolni.

A sorsolás megtörténte után, az e l n ö k fölhitva az osztályokat, hogy holnap reggel alakuljanak meg s ennek megtörténtét neki jelentsék be. Mivel pedig valószínű, hogy az osztályok holnap befejezik működésüket, indítványozza, hogy hétfőn délelőtt tíz órakor tartson a Ház ülést s ezen válassza meg tisztikarát.

Viharos éljenzés zúgott föl, a mely a korelnöknek szólt s ezzel az ülés be is fejeződött.

Felületett Don Juan.

Nagyszalontán csinos kis trétát eszelt ki egy pár fiatal ember egyik jó pajtásukkal, a kiről tudták, hogy szerfölött szeret henczezni és dicsekedni férfi szépségével és az asszonyok és leányoknál való állítólagos hódításaival. Kidüllesztett mellei és fennen hordott fővel jár, kel az utcán s ha valami fehér néppel találkozik, rögtön poséba vágja magát, mert hát az ő Antinous szépségének — úgy hitte szegény feje — egyetlenegy leány és asszony sem képes ellentállani.

Barátai — ismervén hóbortját és fixaideaát — a következő vigjátékba való tréfát inscenizálták: Blanka aláírással szerelmes levelet írtak neki, a melyben bizonyos Blanka nevű leány forró szerelmet vall Don Joanunknak és kéri őt egyik közelmúlt vasárnap délutánján a nagyszalontai Népkertben leendő találkára. Don Juanunk meg is jelent a kitűzött helyen és időben; az eső csak úgy szakadt, mintha megszegyeníteni akarta volna a Nőé időbeni híres vizözönt és ő a rettentetlen, félelem és gáncs nélküli lovag ott állt és csak leste a hidegtől dideregve és bokáig érő sárban állva, ugyan még nem látott, de már is hön szeretett Dulcineaát. Teljesen átázva és átfázva ott hagyta a Népkertet és hazament. Másnap ugyancsak jó barátai által szerkesztett levelet kapott szerelmes Rómeónk attól a bizonyos Blanka nevű leányzótól, a ki őt oly végtelenül szereti. E levélben Blanka szemrehányást tesz neki, hogy őt nem várta meg, vagy talán nem is jelent meg a találkán, talán nem is szereti őt és ropant boldogtalannak érzi magát; kéri válaszát, mely után újabb találkát fog kitűzni.

E levél Don Juanunk észét teljesen megzavarta. Nyughatatlanul és idegesen jár-kelel és magát a világ legboldogabb emberének képzele. Tanácsért fordult egyik jó barátjához, hogy mit tevé tegyen, a ki persze azt a tanácsot adta

neki, hogy válaszoljon és vallja be szerelmét, ne tegye boldogtalanná azt a leányt, a ki bánatában talán képes még valami kárt ejteni magában. És Don Juanunk neki gyürkőzött és egy minden érzelmét kitaró szerelmes levelet írt a szép ismeretlennek és azt post restante fel is adta. Barátai persze siettek e levelet felvenni és most újabb cselen törtek a fejüket. Meglehet, hogy találkát adnak neki ott, a hol az ördög is jó éjt kíván és meglehet, hogy még bajuszát is leborotváltatják és angol pofaszakált növesztenek vele, mert hát Don Juanunk ugy neki melegedett a szerelemnek, hogy még kopaszra is leberetváltatja fejét, mint a khinézerek, ha Dulcineaja vagy ki a patvar azt így kívánja.

Halálba kergette az ital.

— Egy vámszedő öngyilkossága. —

Kis-Kut-utca végén, a Potyka vendéglőtársaságában van egy kis rozoga deszka épület, a melyre alig illik más reá, mint a kunyhó elnevezés.

Pár évvel ezelőtt borzalmas büntény színhelye volt a kis faalkotmány. Iszonyu kegyetlenséggel meggyilkolták a benne lakó özv. V a d Józsefné öreg asszonyt, a ki szatócosságot folytatott a szűk kamarában. A tettest még ma sem sikerült kinyomozni.

Tegnap ismét gyászos eset történt a bódében, a melynek előzményét a következőkben közöljük.

A városi vámhivatalnál észrevették, hogy a Kálvária-utcai vámnál nagyon megesőkent a forgalom, mert az erről jövő vidékiek a hegyi utakon kikerülik a sorompókat s Kis-Kut-utcán hozzák be az árukat a városba.

A csempészlet megakadályozása céljából Kis-Kut-utcán is állítottak fel egy vámsorompót s a kis fabódét bérelte ki a város évi 60 frtért a vámház czéljaira; vámszedőül pedig B o r d á c s András piaci helypénzsedőt alkalmazták.

Tegnap reggel feltűnt, hogy a vámos nem kéri senkitől a pénzt. Mikor a zörgetésre senki sem felelt, jelentést tettek a hatóságnál, a kinek a kiküldöttei betörték az ajtót. Borzadva látták, hogy Bordács András ott csüng az egyik sarokban s lábai érik a földet s össze vannak huzva. *Egy kötél darabra felakasztotta magát.*

Azonnal levágták a szerencsétlen embert, *de már akkor haltra volt.*

A rendőrség részéről *Sarkadi* József rendőrbiztos jelent meg s intézkedett a holttest elszállítása iránt.

A vámfelügyelő megvizsgálta a reábizott vámczédulákat s némi kis különbözetet talált a pénzben s a jegyekben. De ez összeg oly csekély, hogy számba sem jöhet és semmi esetre sem volt befolyással végzetes tettének elkövetésére.

Azt is híresztelték, hogy talán gyilkosságnak esett áldozatul; ezt azonban kizárja az a körülmény, hogy az ajtó belülről volt bezárva.

A legelfogadhatóbb az a vélemény, hogy családi viszonya és az iszákosság üzte a halálba a szerencsétlen embert.

Már évek óta részegeskedett s a miatt nem a legjobb viszonyban volt családjával. A piaci helypénz-szedéstől is azért rendelte a kis-kut-utcai vámházhoz P a p p János gazdasági tanácsos, hogy itt talán kevesebb alkalma lesz a részegeskedésre.

Mivel az öngyilkosság kétségtelenül be van igazolva a további vizsgálatot beszüntették.

Előfizetési felhívás.

Deczember elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Az utóbbi hetek után felesleges ismételni programunkat. Megismerhette a közönség, hogy milyen lapot akarunk adni.

Früfát nem ígérünk előfizetőinknek. Sem naptárt, sem esernyőt, sem utazási kedvezményt nem adunk, — könyvtárt sem fogunk kisorsolni közötük. Azt azonban ígérjük, hogy jó lapot adunk előfizetőinknek kezébe.

Vallásunk elveiből nem engedünk, nem alkuszunk senkivel. Minden politikai párttól függetlenek vagyunk. Hűség az apostoli királyhoz, ragaszkodás az alkotmányban gyökerező jogokhoz, nemzeti irányban való fejlődés minden téren, az agrárius törekvések istápolása, a kis ipar védelme, a megyei és városi, az egyleti és társadalmi élet felvirágoztatása, az egyéni és polgári szabadság becsülése és elszánt oltalmazása — — — ezek a mi elveink.

A jó irányu szépirodalomnak szívesen engedünk tért lapunk hasábjain. Gondunk lesz rá, hogy a lap fürge és eleven legyen.

Aki törekvéseinkkel, elveinkkel egyetért vagy rokonszenvezik álljon soraink közé.

A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Novemb.	29. A régész-egyesület közgyűlése.
"	29. A »Rabsegélyező-egylet« választm. ülése, délelőtt 11 órakor a fogház épületben.
"	29. Dr. Szombathy István felolvasása az iparos segédek szaktanfolyam n.
Deczemb.	1. Orvos-egylet szakülése d. u. 4 órakor.
"	2. Szépművészeti-egylet rendes havi ülése.
"	2. Választmányi ülés a kath. körben délután 5 órakor.
"	5. Biharmegyei kórházi választmányának ülése délelőtt 11 órakor.
"	6. »Gyermekbarát« egyesület ülése d. e. 11 órakor a városházánál.
"	7. Megyei közigazg. bizottság ülése.
"	13. A Gyermekbarát egylet közgyűlése.
"	13. Arányi Frigyes hangversenye.
"	30. Németh Sándor dr. Péchy elleni sajtópere.
Január 10.	Táncszestély az elaggott iparosok javára.

* **Holtkéz.** A Szent László királyról nevezett nagyváradi koldus-ápoló és gyermekmenedékház-egylet folyó évi költségeinek fedezésére adakoztak: Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, megyés-püspök Ó Eminenciája 100 frt, Nogá 11 János káptalani nagyprepost 25 frt, Vinkler József, Zajnay János, Winterhalter Antal, Zeley János, Szakszó Rezső, Szechenyi Jenő, Fraknoi Vilmos, Schiefner Ede, Radnay Farkas, néhai Petrorich Ferencz, Andrassy János, Wolafka Nándor, Belopotoczky Kálmán, Palotay László kanonok urak egyenként 20 frt, együtt 24-en 240 frtot. Bunyitay Vincze kanonok ur ez alkalommal egy 40 forintot megért sertéssel kedveskedett. Összesen 405 frt. Mely kegyes adakozásokért a fentiszelt jótevőknek az intézeti munkaképtelen férfié és nőkoldusok és szegény árva gyermekek nevében legforróbb hála-köszönetét nyilvánítja az egyleti igazgatóság. Kelt Várad-Olaszi, 1896. nov. 28.

* **Az újvidéki apát jubileuma.** Újvidéki levelezőnk írja: Rupper János újvidéki apát plébános a napokban ünnepelte apát plébánoságának 10-ik évfordulóját. Ez alkalomból a humánus gondolkodásáról s jótékonyágáról megismerzte híres lelképásztor, igen sok, szivből jövő meleg ovációban részesült. Az újvidéki egyházmegye képviselőtestülete, dr. Flatt Viktor városi főispán, mint felügyelő vezetése alatt jelent meg az ünnepelnél s megható üdvözlő beszéd kíséretében átadták a diszes ajándékot, mely egy gyémántal kirakott nimbusos arany gyűrűből és egy gyönyörű arany serlegről állott, mit Rupper könyekig meghatva köszönt meg.

* **A kiállítás történelmi kincseit** mind mostanáig együtt tartották, hogy az érdekesebb és értékesebb műtárgyakat le lehessen rajzolni és fényképezni ama nagy diszmű számára, mely Dániel báró kereskedelemügyi miniszter megbízásából fog megjelenni Czobor Béla dr. szerkesztésében. Miután a főlvételek elkészültek, a héten megkezdtek a kiállított tárgyaknak elszállítását. Tegnap vitték haza a király, az esztergomi bazilika és az Eszterházyak fraknói műkincseit, de beletelik még néhány napba, talán egy-két hétbe is, míg a történelmi kiállítás 880 kiállítója mind visszakapja tárgyait. Mig az utolsó darabot el nem vitték, mindaddig a rendes katonai és kiállítási őrség őrzi a történelmi főcsoport épületeit. Ez az épület-csoport tudvalevőleg teljes egészében megmarad és benne fogják elrendezni az országos mezőgazdasági muzeumot.

* **A Kárpát-egyesület védője.** A magyarországi kárpát-egyesület *Frigyas* királyi herceget kérte föl az egyesület védői tisztének elfogadására. A királyi herceg — mint Iglóiról írják — a védői tisztet elfogadta s egyúttal az alaptörke gyarapítására száz forintot adományozott. Az egyesület *Csáky* Albin gróf vezetése alatt küldöttségileg fog az adományért köszönetet mondani.

* **Községi képviselőválasztás Komadiban.** Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg a képviselő testület választása, a melynek működése 3—6 évig tart. A község két választó kerületre volt osztva. Az egyik kerület a község házában szavazott a másik pedig az iskola épületben. Választási elnökök voltak Ertsey Dezső főszolgabíró és Solcz Gábor gyógyszerész. Bizalmi férfiak: Polgár József főbíró és Cséby Sándor, Megyery József és Kiss Gyula. A választás reggel 9 órakor kezdődött és tartott d. u. 4 óráig. Beadatott összesen 380 szavazat. Az eredmény a következő: I. kerületben. Nagy István, Kóty Antal, Cséby Sándor, K. Nagy Sándor, Hevesy István, Széll Károly. II. kerületben Megyery József, Soós Dienes, Varga Lajos, Varga József, Bujdosó Bálint, K. Nagy Sándor. Póttagok Uszó István, Váczy János. I. választás máskülönben a legnagyobb rendben folyt le.

* **Kinevezések.** A vaskóhi főszolgabírósnál az elintézendő közigazgatási ügyek annyira felszaporodtak, hogy a hivatal személyzete képtelen elvégezni. Beóthy László főispán a személyzet szaporításáról gondoskodott s Dara bant Endre közigazgatási gyarnokot a vaskóhi főszolgabíró mellé osztotta be szolgálatára. — Pelely József berettyó-ujfalui járás irnok állásáról lemondott. Helyére a főispán Sarka Zsigmond nagyvárad lakost nevezte ki.

* **Haladó község.** B-D i ó s z e g r ő l írja levelezőnk, hogy a község az utóbbi években örvendetesen halad. Ez év nyarán szépen kicinosították az ev. ref. templom körüli sétateret, mely ez időszerint legszebb pontja a községnek. A jókora területet, a melyen a nemrég leplezett Kossuth Lajos szobra is áll, diszes vaskerítéssel vétték körül. A szép, izléses munka a nagyvárad ipart dicséri, a mennyiben Vicsay István helybeli lakatos készítette. A községi előljáróság az utcák járdáinak kiépítését is tervezi.

* **Esküvő.** F e h é r Dezső, a »Nagyvárad«-jeles toll szerkesztője december hó 4-én dél-

előtt fél 12 órakor tartja esküvőjét Breitner József tekintélyes kereskedő, bájós, művelt leányával: Breitner Janka kisaszszonnyal.

* **Menelik — császár.** Abesszinia negusa nemcsak Margitnak, az olasz királynénak szerzett igen ügyes meglepetést, a mikor névnapjára az olasz foglyokat bocsájtotta szabadon, de úgy látszik, hogy önmagát is meglepte ez alkalomból. A sötét uralkodó, a ki a ravaszság terén első rendű tehetségnek bizonyul, a francia köztársaság elnökét is értesítette az olasz béke megkötéséről, azt az értesítést nem az eddigi rangjában, mint király, hanem egy ranggal magasabban, mint Menelik császár írta alá. Afrikában is divatos már tehát az »önelölés«, a mi Európában nem tartozik a ritkaságok közé.

* **Diszes esküvő** lesz a jövő kedden december 1-én délelőtt fél 12 órakor a nagyvárad-olasz róm. kath. plébánia templomban. Ekkor esküdik ugyanis Orbán Ignác mérnök örökhűsége Busch Erzsike kisaszszonnyal, Busch Dávid városi főmérnök bájós és művelt leányának. Az új párna Dencs János cz. kanonok fogja ráadni az egyházi áldást.

* **Most jutott eszökhöz.** Furesa ügyben intézett kérvényt tegnap Czegléd Sándor törvényhatósági tag Nagyvárad város közigazgatási bizottságához. A Kálvária hegy déli részén van egy jókora területű szőlője Czeglédynek, a melynek alja és pajtája a kis-kutuczai házsorokba esik. A területet a vasut vonala keresztül metszi és csupán a pályatesten át lehet a szőlő felső részébe jutni. Most nem akarják az átjárást engedélyezni s mivel még nem találták fel a repülő gépet, Czegléd Sándor és munkásai legfeljebb léghajón mehetnek a szépen beültetett szőlőterületre. Ez a tilalom annál érthetlenebb, mert a vasut keletkezése óta át és feljáró volt a szőlőterületen s még az átjáró hidakat is a vasutársulat készítette és gondozta. Czegléd Sándor most kéri, hogy átjárás biztosítása végett a közigazgatási bejárást mielőbb tartsák meg.

* **Nem esengetnek az osztrák államvasutakon.** Az osztrák vasutiminiszterium legutóbbi ülésében elhatározták, hogy a vonat indulását jelző első, második és harmadik csengetés ezentul végkép elmarad. Elmarad a »hátul« és »készen«, valamint a »mehet« kiáltás is, a mi különben is ideges utazókat még idegesebbé szokta tenni. Egyszerű tábla fogja jelezni az osztrák államvasutak állomásain, hogy mikor indul a vonat, a vasúti óra fogja mutatni, hogy a jelzett idő elérkezett és így, aki ezt a kettőt pontosan megfigyeli, csengetés nélkül is idejekorán fog a kocsiba ülni és nem fog lekésni a vonatról.

* **Andrásnapja.** Holnap lesz András napja. Tulajdonképen nincs ennek semmi különös jelentősége, de a fiatal, ezerhét körüli leányok babonás képzelete sok csudadolgot fűz hozzá, mert azt hiszik, hogy különféle babonák utján Andrásnapkor fellebbenthetik némileg azt a fátyolt, a mely jövődjüket takarja. Szokásban van falyakon, de még városokban is sok helyen, hogy az »eladó« leányok böjtölnek e napon, hogy éjfélkor álmukban megláthassák leendő vőlegényüket. Szokásos még az ólomöntés is, a mi abban áll, hogy az izzóvá felhevített ólomot beleöntik hideg vízbe. Természetesen hirtelen lehűlvén, különböző alakokká képződik. Ezekből az alakokból következtetnek aztán leendő férjük foglalkozására. Péleául akinek cipő, vagy csizma alakúvá válik az ólomja, annak eszmadia lesz az élete párja. És vannak sokan, akik hisznek ennek a babonának.

* **Esküvők.** Két esküvő is volt tegnap a nagyvárad-olasz templomban. Az egyik Zács János hidvámszedőé, a ki ezen a napon vezette oltárhoz menyasszonyát Nagy Máriát. A másik Tucsák Károly vasúti alkalmazotté, aki ugyanekkor esküdött örök hűséget szép és kedves arájának, Liszka Máriának.

* **Járásorvosok kinevezése.** Dr. Grósz Ignác berettyó-ujfalui járásorvossá történt kinevezésével a nagyszalontai járásorvosi állás megüresedett s azt tegnap töltötte be Beóthy László főispán, kinevezvén dr. Sarkadi Danielt szalontai járásorvossá. — Az ujonnan rendsze-

resített *cséffai* járásorvosi állásra pedig, a melynek székhelye Nagyszalontán van, dr. Engel Zsigmond torontál-vásárhelyi községi orvost neveztek ki.

* **Harez egy vevővel.** Egy nagyvárad mé-szároshoz beállított N. F.-né. Hust akart venni s ki is mért neki egy fontot a mé-száros. Hanem az asszony gondolt egyet s nem akarta kifizetni a hust. Erre a felbőszült mé-száros rá kiáltott: — Akkor takarodjon ki!

Az asszonynak sem kellett egyéb, kapta magát s a mé-száros *képéhez* teremtette az egész darab pecsenyének valót. Mikor aztán a mé-száros fenyegető mozdulatot tett, úgy pofon vágta, hogy csakugy pirult utána. A kardos menyecske ekkor kimenekült, de szomszédnője biztatására kis idő mulva visszatért s beverte a mé-szárszék ablakait. A kár hat forint. A pórral járt mé-száros jelentést tett a rendőrségnél.

* **Öngyilkos medve.** Érdekes történetet írnak a Gömör-Kishontnak Szikláról. A nagy területen fekvő kincstári erdőségek mellett lakik Sreter erdővéd, ki a mult napokban nagy meglepetéssel vette észre, hogy a lakása előtt levő méhkasokból néhány napon keresztül reggelenként egy-egy hiányzik. Az első gondolata az volt, hogy az erdőből valami veszedelmes medve-vendég szállitgatja el a méhkasokat s furfangos tervet eszelt ki a tolvaj elcsipésére. A sor szerint ellopásra kerülő méhkas jó erős spárgával körülkötözte s a kas mellé állította töltött fegyverét felhuzott ravasszal, melyhez a spárgát hozzáerősítette. Maga az erdővéd pedig lesben állt. — Késő este az erdő sűrűjéből tompa mormolást hall, esoszogva közeledik a méhkasokhoz egy óriási bozontos medve s két első lábával átnyalabolva a méhkas, indulni akar. A megrángatott fegyver ravassza csattant s az eldördült lövés a medvét találta. A hatalmas állat a méhkas földhöz vágta, iszonyatosat bődült s dühében nekirontott a kerülőlak kerítésének, azt össze-vissza törte. Erősen vérző sebével még eljutott az erdőbe, bevánszorgott a sűrűségbe, mint egy 100-150 lépésnyire, a hol aztán élettelenül összerogyott. Reggel a kerülő a nyomok után haladva, megtalálta a több mint három métermérszár nagy medvét, melynek husát kimérték, ritka szép bőre pedig Szalóky kincstári főerdész birtokában van.

* **Susster-tallérok — ezüsből.** Nem régen bucsuztattuk el a vörös réz 4 krajczárosokat vagy jobban mondva susster-tallérokot s örültünk, hogy megszabadított Wekerle a zsebrontó súlyos ércdaraboktól. A kormánya megrekedt valuta reform ügyét most szeretné kiemelni abból a kátyuból, a melybe süppedt s a reformok közzé felvette az öt forintos bankjegyek eltörlését és a susster-tallérok koronának felújítását. A közönség »kényelmére« öt koronás ezüst pénzeket fog veretni. Így csak elérjük a régi patriárchalis időket, mikor pár száz forintot zsákba kellett az utazásnál emelni.

* **Életveszélyes szivarka-papírok.** A javithatatlan czigerettázókat időszakonként elfogja bizonyos, olykor erős rosszullet, valami kellemetlen érzés, a mikor is rendszeren a nikotin mérgezésre fogják rá a bajokat. Egy német tudós most érdekes tanulmányt áll elő erre nézve. E szerint 6 különféle czigaretta papírokat vegyi elemzés alá vevén, hat esetben megállapította, hogy azokban arzenikum foglaltatik. Ebből — mondja a tudós — komoly veszély állhat elő a dohányzókra nézve, mert az ujjakba, főleg ha ezek nedvesek, az arzenik tartalmu festőanyagok, sőt a szivarka sodrásánál maga az arzenikum is beleszivódik. Azok a munkások, akik ezen skatulyákat készíttik, szintén abban a veszélyben forognak, hogy bizonyos mennyiségű arzenikumot lélegzenek be magukba.

* **Papakosza szökési kísérlete.** A nálunk is jól ismert betörőkirály, mint táviratban értesültünk, megakart szökni jelenlegi tartózkodási helyéről, a bécsi országos törvényszék fogházából. Cellatársával összebeszélve, megvesztegetett egy börtönőrt, ki feszítővasat és kötélhágcsót bocsátott rendelkezésükre. Papakosza és társa ettőlfogva éjjel szorgalmasan golgoztak, kifeszítették a téglákat börtönük falából, hogy így nyílást teremtve azon, a sza-

badba jussanak. Még egy harmadik rabtársukat is beavatták a székési tervbe és ez vesztüket okozta. A czimbora, hogy érdemeket szerezzen, az elnök elé vezettette magát és a tervet elárulta. Erre bizottság jelent meg Papakosza börtönében, mely őt és cellatársát, Zieglert vasraverette. A betörőkirály most kezén-lában bilincsekkel elmélkedhetik azon, hogy milyen baj lehet abból, ha a gazember gazembertársábün vakon bizakodik.

* **Pályázat jegyző állásra.** *Körösszeg* községben a jegyzői állás megüresedett s betöltése iránt megtették a kellő intézkedéseket. A pályázati kérvények december 10-ig a cséffai főszolgabíróhoz adhatók be.

* **Rendőri hírek.** *Verekedő suszter.* A Bémer-téren T. A., ki már ismeretes a közönség előtt vitézségéről, — véresre verte feleségét. A szegény asszony az ütések következtében félholtan rogyott össze. Az eszméletén kívül levő asszonyt dr. R ó z s a Mór vette pártfogása alá. A rendőrség figyelmébe ajánljuk ez esetet. — *Elkobzott tejes kandlik.* Tegnap a rendőrség szörnyű vizsgálatot indított a tejes kofák ellen, kik azzal voltak vádolva, hogy egészségtelen tejet hoznak forgalomba. A vizsgálat eredményre vezetett, amennyiben nyolc kofa siránkozása remegtette meg a levegőt, elkobozták szegényektől a vizes-tejjel telt kandlit. — *Meglopott őrnagy.* Tegnap este L a u s c h Károly cs. és k. őrnagy lakásáról a belső szobából egy ezüst czukortartót 50 frt értékben ismeretlen tettesek elloptak. Jelentés tétel a rendőrségnél s megindították a tettes nyomozását.

* **Cirkus Volpi.** Ma a Cirkusban, a Nagypiaczon 2 előadás tartatik és pedig délután fél 4 órakor leszállított helyárrakkal, este pedig fél 8 órakor rendes helyárrak mellett, a mai mindkét előadás igen jó műsorból áll, felhívjuk erre a t. olvasó közönség becses figyelmét.

* **Czukrászdánkban** egy jó nevelésű bolti leány alkalmazást nyer, kik ily minőségben alkalmazva voltak, előnyben részesülnek. *Alacs és Ritter, czukrász.*

I R O D A L O M.

— **Előfizetési felhívás az Erkölcsei Törvény Alkalmazására.** Szerencsés fölfedezésem lassankint figyelmet kell és hódít hazám olvasói között. A jelen kötet ezélja az erkölcsi, szellemi és aesthetikai téren bemutatni e törvény szerepét és kizárólagos uralmát. E törvény ismeretével megérthetjük a családi élet mai bomlását, erkölcsi súlyedését, a nő és a követelő gyermekek uralmát; megérthetjük a társadalom elzüllését, a szellemi és erkölcsi anarchiát, az általános idegességet, a számos örültséget és öngyilkosságot, a politikai, jogi élet szétmállását, a gazdaság, a földmivelés általános romlását; sőt bepillanthatunk a jövőbe is. Feltárul előttünk egy nemesebb jövő, mikor a színpadon nem lesz guny tárgya a férj és az atya, egyházi és világi felelőség, mikor hatalomra jut a vallás és az erkölcs, a becsület és a tisztesség, mikor újra egyesülnek és édes testvérekké válnak a politika és morál, mikor fensőbb elvekből indul ki cselekvésünk, fenkölt és nemes lesz érzésünk és gondolkodásunk. A könyvnek, mely néhány nap múlva világot lát, előfizetési ára egy forint. Az előfizetési díjat sziveskedjenek Budapestre (Tisztviselőtelep, X. kerület, Család-utca 5. sz.) küldeni. Aki hat előfizetést gyűjt, egy tiszteletpéldányt kap. Budapest, 1896. novemezr 25. B o d n á r Zsigmond, egyetemi magántanár.

A keresztény családayak könyvét, mely Dupanloup orleansi püspöknek a ker. nő méltóságáról és kötelességeiről értekező 30 szent beszédét foglalja magában és kiterjed a női hivatás minden ágára, ajánljuk a főtiszt. papság és a ker. családok szives figyelmébe. A világban élő keresztény nőnek e műnél hasznosabb és szükségeinek megfelelőbb olvasmányt alig ajánlhatnánk. A csinos kiállítású, 25 ivre terjedő mű ára füzve és bérmentesen szállítva 1 frt 20 kr.

Megrendelhető Szatmáron a kiadónál,

Aiben Mátyás,
gymn. nyug. igazgatónál.

A magyar kétfejű sas.

vagy

Ne hagyj magad Schlézinger,

avagy

„Contenti estote, mit euerem kommisszbrote.“

Na osztrák sógor nem szorulunk mi már a ti kétfejű sastokra, van már nekünk is, még pedig különb mint a tietek. Ott terpeszkedett idáig a ti sasotok, kaszárnyáinkon, fiaink úbersvungján, csákJán, de nem lesz ott sokáig, mert a magunk kétfejű jómadarát teszszük a helyébe. Milyen is a ti madaratok. Két feje messze el nyulik egymástól s a két fej felett mégis ott ragyog a korona, sárga fekete szárnyát repülésre tárja, mégsem szárnyal, hanem csendesen megülve gyönyörködik a magyar czimerbe, mely gyomrát betölti; sok száz év óta van gyomrában a czimer, kidobni nem akarja, megemészteni nem tudja. E mellett egyik markában almát, másikban kardot szorongat, mutatván, hogy a mit körme közé kaparint, azt nem igen bocsájtja el.

No a mi madarunkra nézzetek! Szép békében éltek ezek mind e napig. Egyik honi, másik idegen melódia szerint füttyölt, de mindig úgy, ahogy a kormány tánczolt. Sokat káráltak ezek, mégis mindennap megtójták eszméiket, sőt vezérezikkeikben világgá is költötték s habár a mit kiköltöttek, mindig veszedelmesen hasonlított a *kacsához*, mégis telehápták a világot a kormány dicsőségével. S ma — — ma másként van. Két fejük különböző irányba nyulik s nincs semmi disz, mi a két fejet beragyogná. Az egyik fej Bánffyra néz s nagy megilletődéssel füttyöli Endrődi kurucz nótáiból:

Amig köztünk egyetlen egy
Tisza léssen
Addig nekünk nyugodalmunk
Soh'sem léssen.

Vagy ha egy kis nyugodalmunk
Mégis léssen,
Bizonyos, hogy félig léssen
Nem egészen.

A másik fej a Tisza-csoportra néz s annak kommandójára, keményen harsog bele a megható gyászévekbe egy még régebbi kurucz nótával:

Ne higgy magyar Bánffyneknek,
Akár hogy is hítegetnek
Adnak neked nagy programot
Mint kerek suba gallérod.

S ígéretet tetejébe,
Hogy eláll szemed szád bele.
Még sincs abban semmi virtus
Verje meg a Jézus! Krisztus!

Az egyik része a madárnak behuzza e farkát, a másik berzengeti a tollát, egyik dicsőhymnuszt tart a markában, másik bunkós botot. S mi e háborúság oka? Az, hogy a két madár összeforrt gomrában ott van régóta czimer gyanánt a Tisza-klikk, melyet nem akar megemészteni, másik nem engedi kidobni.

E kétfejű madár a kormány két félhivatalosa a »Nemzet« és a »Pester Lloyd.« Hogy milyen különböző módon füttyülnek ezek mostanában a kormánynak, ime alant lekottázzuk nyájas olvasóink mulattatására.

Mottó: a trónbeszéd.

Nemzet (1896. nov. 27. szám.)

Minden stilszikai esikornyától ment, egyszerű világsóság, a magyar kormányzati politikát jellemző szolid, reális komolyság, a czéltudatos tevékenység nyugodt, biztos áttekinlése, mellőzése minden resszenzust kelthető közéleti mozzanatok: ezek a ma elhangzott trónbeszédnek minden irányban mngnyugtató, bizalomkeltő tulajdonságai.

Reméljük, hogy a törvényhozás legmagasabb faktorának, a magyar nemzet hagyományos, osztatlan hűségétől, szeretetteljes hódolatától övezett koronás királynak ezen mai alkotmányos ténye a magyar közélet minden rétegében a megnyugvás, bizalom és jó reménység nemes és méltó érzelmeit fogja fölkelteni.

És a ki tárgyas komolysággal, elfogulatlan jóhiszeműséggel mérlegeli a trónbeszédet s annak minden részleleit, lehetetlen, hogy méltányló elismeréssel ne adózzék az abból kisugárzó tiszta, erős kormányzati bölcsesség iránt, a mely a multban kipróbált becsületes hazafiságával biztos záloga a jövőndő békés, egészséges fejlődési folyamatának.

Káprázatosan gazdag, a gyakorlati tudás, határtalan alkotási készség verőfényétől beragyogott távlatát tünteti föl a trónbeszéd további folyama a most megnyílt országgyűlés korszakos munkaprogramjának.

Ily változatos bőségben még alig is kínálkozott eddigé az összeült magyar parlament számára a közjólétet, a haza felvirágzását hathatósan előmozdító, czéludatos munkának tömege.

Itt van kedves olvasóink a Kurucz-Labancz szerenádj. — A német lap kuruczokodik, a magyar labanczul lapit. Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak s csak is annyi a vigasztalás, hogy a kormánypárt, mint hivatalosan ki van jelentve — össze tart

Hm! az is összetartás, ha két gyerek egymásnak a fülébe ragad és egyik sem ereszti. Nem ilyenféle a kormánypárt összetartása is???

Kóby.

Pester Lloyd (1896. nov. 27. szám.)

Az a trónbeszéd, mely tegnap Budavárában elhangzott és a melyért, parlamenti felfogás szerint nem az uralkodó, hanem az ő kormánya felelős, száraz volt, mint egy hirdető tábla s a hatása is körülbelül ugyanaz volt, mint egy üzleti hirdetésnek. Még a legegyszerűbb kereskedő is, a ki a műveltségnek csak némi zománczával akar a közönség elé lépni, több gondot fordít hirdetésének stíljére, mint a hogy ez a királyi nyilatkozatban történt.

Ezzel a háziköntös modorral sohasem fogunk megbarátkozni; tiltakozunk ellene a jó izlés, a magyar törvényhozás tekintélye, mindenekelőtt azonban az apostoli király magasztos méltósága iránt érzett tiszteletünk nevében.

Ha valamely miniszter tisztán formai módon nyitja meg az országgyűsést, akkor ám csináljon magának a kormány erényt a prózai egyszerűségből, a melyre, igaz, hogy igen olcsón lehet fölemelkedni; ez esetben beérheti az ember erényeivel s mi is megtaláljuk volna a maihoz hasonló trónbeszédre a rimet: contenti estote, profunt nektek s szót se! (Contenti estote mit euerem kommisszbrote.)

Épp oly kellemetlenül hívja ki a gondolkozást egy más negatív mozzanat, hogy bejelentett reformok és törvényjavaslatoknak szinte megtöbolyított bőségénél a nevezetesebb újítások szellemére nézve minden irányadás hiányzik. Azt a benyomást nyerjük, hogy tisztelt miniszterek terveiknek mennyisége, nem pedig minőségével kívántak imponálni.

Az a siri csend, a mely a trónbeszéd felolvasása alatt uralkodott, tisztára feltűntette, hogy mást vártak, míg az azután felhangzott viharos ováció az uralkodó személyének szólt.

Nőemancipáció Katonavároson.

— Befejezett lovagias ügy. —

Az öreg Gelb Mártonnál, minden szombaton nagy soaré volt. Katonaváros legszebb rózsái találkoztak itt egymással s vidáman társalogtak a kosorú Grószokról, Weiszokról és a lenge természetű hebrón virágokról.

Katonaváros legsötétebb utcáján volt az öreg Gelb boltja még is olyan jól ment, hogy egy segédet is kellett tartani. Ez történetesen egy Kohnt volt, ki szörnyű járatossággal bírt a kurizálásban.

Ennek a Kohntnak lovagias ügye is volt már, tanu reá egy vágás, mely a nyakától le a hátáig tartott s ez a vágás minden bizonynyal hatalmas tanu bizonyosság a gavallér bátorságára nézve.

Kedvence volt a szombati soárek hölgyeinek, — mert természetes, — hogy mint a Gelb familia legmeghittebb embere nem maradtatott el a mulatságokból. Különös szép volt. Hunyorgos szemű, monoklit viselt s a monoklit próbáltlan aranylánc csüngött le. Bajussza itközben volt s hasonlított a harsásához s legfeltűnőbb ismertető jele, hogy szívéen csak az orra tett tul nagyság tekintében.

Divatoss tartással bírt, még lába is, olyan kerek volt, mint egy legdivatosabb perecz.

Szóval minden része, tartása és magaviselete azt árulta el, hogy ez az ember ösökkkel dicsekedhetik.

A legutolsó esaládias összejevetel alkalmával is szörnyen esapta a leveit, adta a kellemest és előzékenyt s itta Gelb már hamisithatatlant borát.

Jól mulattak éjfélig, hanem ekkor egy kis incidens merült fel.

Ugyanis a Gelb Záli nagyon féltette Kohnt — Weisz Reginától. Ezen aztán egy alkalmas pillanatban úgy össze perlekedtek, hogy ha a házi tűzhely tiszteletre méltóságát nem nézték volna, minden bizonynyal esattanós befejezést nyert volna az ügy.

Azonban Kohnt beleavatkozása folytán a lovagias utra terellett. Mindkét fél emancipált szokást kezdett és egy embert bizott meg a közbenjárással és ez az egy, — ugyan lehetett volna-e más? — mint Kohnt.

Ez szaladgált szegény másnap onnét — ide, innét — oda s így jöttek létre a feltételek; kard a végkimerülésig.

Mindkét fél megnyugodott s kitűzték már az összeülködés napját is. Mára volt kitűzve s lehet, hogy szenzációs hírt szolgáltatott volna a nagyközönségnek, de más volt a végzet könyvébe írva.

Az öreg Gelb tudomására jutott a dolog. Szörnyen megijedt az öreg s mit tehetett volna mást, mint a mit tett, hogy igyekezett párbajt megakadályozni.

Behívta Kohnt egy mellékszobába, bezárta az ajtót s úgy megtánczoltatta szegényt egy görbe Lévi bottal, hogy még purimkor sem fog táncz után kívánczni.

A fellázadt ifju mit tehetett volna ilyen körülmények folytán mást, minthogy a nők lovagias ügyét befejezettek tekintette s ma már lesütött szemmel árulja a subiczkot meg a jóféle sáfrányt.

Lovagiasságának itt is tanujelét adta, s zenevedett a hölgyekért. Hanem ezzel bizonyára nem fog dicsekedni.

Zérus.

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad-i kath. kör. választmánya december hó 2-án, szerdán délután 5 órakor ülést tart apácza-utcai helyiségében.

A szépítési egyesület ülése. A Nagyvárad-i Szépítési Egyesület decz. hó 2-án délután 5 órakor a városháza tanácstermében rendes havi ülést tart több fontos ügyben, a melyre a tagokat meghívjuk. Nagyváradon, 1896 évi decz. hó 1-én. Dr. Beöthy László elnök. Dr. Adorján Armin, jegyző.

Felhívás Nagyvárad-város t. közönségéhez! Nagyváradon népkönyvtárt óhajtunk létesíteni. Rég érzett szükségét van hivatva ez intézmény pótolni; mert a csekélyebb műveltségi fokan állók és különösen a serdülő ifjuság számára még mindég nem rendelkezünk oly könyvtárral, mely megfelelő tárgy hazafia

és erkölcsös irányu műveket nyújtson mindenkinek, aki azt igénybe óhajtja venni, még pedig díjmentesen. A Szigligeti társaság, melynek kebeléből az erre vonatkozó mozgalom keletkezett, már alapszabályaiban czélul tűzte ki a népkönyvtár felállítását, mert érezte, tudta, hogy azzal kulturális haladásunkat nagy mértékben elősegíti. Az alulirott bizottság, szövetkezve több jeles férfival, egyelőre Ujvároson óhatja a népkönyvtárt létesíteni, de, mihelyt a viszonyok kedvezők lesznek, Váralján szintén felállít egyet. Minthogy azonban kezdet nehézségeinek leküzdéséhez, az odaadó buzgóság mellett, anyagi támogatás is szükséges, a jelen esetben annál inkább, mert, mint jeleztük e könyvtárt használatát mindenkinek díjmentes lesz —; bármennyire tudjuk is, hogy közönségünket sok oldalról veszik igénybe, még sem fordulhatunk ez első kéréssel máshoz, mint azon érdemes társadalomhoz, mely már annyi nemes és üdvös czélt valósított meg lelkes pártfogásával. Mindössze néhány száz forint az, amennyi a megnyitáshoz, a berendezéshez szükséges és ezt óhajtjuk a t. közönségtől beszerezni, azon hitben, hogy ebbeli várakozásunkban, mint még soha, sem csalatkozunk.

Tisztelettel felkérjük tehát Nagyvárad-város igazán lelkes és áldozatkész közönségét, szíveskedjék komoly törekvésüket becses támogatásával előmozdítani s ezen iven bármily csekély összeggel, a népkönyvtár létesítéséhez hozzájárulni. Az iverket a begyűlt adományokkal együtt lehetőleg folyó évi december 20-ig kérjük dr. Adorján Armin, biz. titkárhoz (Szent-László-tér) beküldeni. Nagyvárad, 1896. november hó. Hazafias üdvözléssel: A Szigligeti-Társaság népkönyvtár-bizottsága: *Sipos Orbán. Dr. Berkovits Ferencz. Dr. Várady Zsigmond. Winkler Lajos. Dr. Adorján Armin.*

Az orvosok szakulése. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi-Egylet« folyó évi december hó 1-én délután 4 órakor (Üri-utca, Akadémia) szakulést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Tárgy: Dr. Grósz Albert előadása: Az állam-orvostan fontossága. Kelt Nagyváradon, 1896 november hó 28-án. Dr. Berkovits Miklós egyleti titkár.

A »Gyermek-barát egyesület« december 6-án d. e. 11 órakor a városháza tanács termében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok figyelmét már most felhívjuk.

Felhívás. Felhívjuk a N.-Váradon tartózkodó összes iparos segédeket, hogy f. hó 29-én vasárnap d. u. 3 órakor, saját érdeküket czélzó tárgy megbeszélése végett a Nagyvárad-i Ipartestület Ifjuságának Önképző Egyesülete helyiségében (N.-Teleky-u.) megjelenni szíveskedjenek. N.-Várad, 1896. nov. 28. Bertsey György, elnök. Németh Antal, alelnök. Tenkei József jegyző, könyvtáros.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Magy. kir. operaház. Játékrend 1896. november 30-tól december 6-ig. Hétfőn, 30-án: *Rigoletto.* Perotti, Powny, Várent, Szendrői. Kedden, december 1-én: *A bibliás ember.* Kaczér, Hilgermann, Arányi, Szendrői, Beck. Szerdán, 2-án: Nincs előadás. Csütörtökön, 3-án: *Sába királynője.* Vasquez, Diósy, Perotti, Ney D., Szendrői. Pénteken, 4-én: *Don Juan.* Sedlmair, Takáts, Ney D. Szombaton, 5-én: *Karen Babatündér.* Diósy Vasquez, Arányi Takáts. Vasárnap, 6-án: *Hugonották.* Powny, Sedlmair, Perotti, Beck, Ney D. Ezen előadások bármelyikére előre lehet jegyet rendelni Rózsa Gyula, a M. K. Operaház pénztárnokánál, a hely árának levélben, vagy utalványnyal, vagy sürgönyileg való beküldése mellett. A jegyek átvehető a hajó-utcai nappali pénztárnál az előadás napján 10 órától 1-ig és 3-tól 6-ig, az előző napon pedig 10 órától 1-ig. Darabváltozás esetén a jegy érvényessége megmarad, de kívánatra a pénztár a beküldött összeget visszafizeti.

Igazságszolgáltatás.

A kölcsönkért feleség.

(Saját tudósítónktól.)

— Türtőztesse magát. Pallacsek ur, hiszen nem olyan súlyos az eset, a melyért a törvényt áll, mire való tehát ez a nagy izgatottság?

Ezt az itélő tanács elnöke mondotta egy kecskeszakállu zömök embernek, a ki örjögő dervis módjára ugrándozott a bírói tribün előtt.

— Nem bírok magammal tekintetes törvénytörő, ha ezt az embert látom, felelt habzó szájjal Pollacsek s ujjával a panaszos felé bökött. Ő miatta kerültem a kriminálisba. De úgy kell nekem. Megérdemelném, hogy felakaszsnak, hogy nyársra huzzanak, hogy elevenen megüssesenek, mert nálamnál nagyobb számár nincs a világon.

— Elhisszük Pollacsek nr, de ez nem tartozik ide. Ön idegen dolog szándékos rongálásával van vádolva s most beszélje fel, hogyantörtént az eset?

— Hogy hogyan történt? Azt is elmondom. A Lusztig, a ki most az én halálos ellenségem, azelőtt testi-lelki jó barátom volt. Októberben, hogy melyik napon, azt ő jobban tudja, eljön hozzám s azt mondja, hogy megakarja valamivel lealni a feleségét a születése napjára. — Szép, mondok és találtál már egy alkalmas ajándékot? — Találtam felelte Lusztig. Le fogom titokban fotografáltatni. Ez nem kerül sokba s nagy örömet fog neki csinálni. — Te meg vagy bolondulva, mondok, hogy lehet valakit titokban lefotografáltatni? Lusztig ravaszul nevetett s aztán így szólott: Nem vagyok én bolond. Tudom, hogy titokban nem lehet senkit lefotografálni. Azért jöttem hozzád. — Hozzám? Minek? kérdeztem csodálkozva. — Add kölcsön a feleségedet. — Te mégis csak meg vagy bolondulva, mondok, mert ha jó barátok vagyunk is, csak nem adhatom kölcsön a feleségemet. Nincs igazam?

— Az már igaz. De talán ez nem is tartozik ide.

— Hogyne tartoznék? nagyon is ide tartozik. Hiszen abból lett a baj?

— Hogy-hogy? Csak nem haragudott meg azért, hogy nem adta neki kölcsön a feleségét?

— De hiszen kölcsön adtam neki!

— Lehetetlen!

— Ugy éjtek, mint hogy kölcsön adtam. Azt mondta, hogy majd lefotografáltatja az én feleségemet, aztán levágja a fejét s oda ragasztja a helyére az ő felesége fejét egy régi arcképből, késza meglepetés.

— No ez bolond dolog. És ön csakugyan odakölcsönözte a feleségét?

— Mit tegyek kérem? A Lusztig biztosított, hogy csak a természet van szüksége, hát belegeyeztem.

— Furcsa, nagyon furcsa.

— Kérem csak most jön a furcsaság. (Főkiáltások a hallgatóság sorában: (Halljuk! Halljuk!))

Az elnök: Kíván talán zárt tárgyalást?

Pollacsek: Főlöszleges. Ne tessék félni, nem olyan furcsa a dolog, a minőnek a tisztelt publikum gondolja.

— Akkor beszéljen tovább.

— Egy hét múlva elmegyek az én jó barátomhoz Lusztighoz, hát ott függ a felesége szép aranyos rámban a falon. Nézem, nézem, egyszer csak azt mondja Lusztigné: Különös, hogy milyen sokra vitte már a tudomány. Képzelve csak, a fotografus nem is látott engem s mégis kitűnően sikerült a kép. Mennyire hasonlít hozzám. Az arc, a kéz, a láb...

— Lusztigné asszony, mondok, maga idegen tolakkal, — akarom mondani idegen lábakkal ékesíti magát. Az arc a magáé, de ami azon alul van, az a feleségemé, arra esküszöm magának.

— Bolond beszéd, felelte Lusztigné. Ez én vagyok tetőtől talpig.

— Hiszen maga, azzal a széles természetével rá se fért volna erre a fotografiára, feleltem vissza, de akkor már olyan dühös voltam, hogy nem bírtam magammal s fogtam a képet s a földhöz vágтам.

A törvényszék Pollacsek Adolfot igen vagyongörögésért husz forint pénzbüntetésre ítélte. És a Pollacsek, a ki az imént maga he- ösmerte, hogy számárságáért akasztófát érde- mel, a husz forintot is sokallotts és apellált.

Németh Sándor sajtópere. A nagyváradi esküdtszék előtt, december hó 30-án fog- ják tárgyalni a Németh Sándor által dr. Péchy Kármly ellen inóított sajtópert. E sajtó-tárgyalás lesz az 1896. évi esküdték utolsó működése.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradi kir. törvényszék büntető ügyi osztálya holnap nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Sulyos testi sértés büntetével vádolt D o m o k o s Mitru bünügye.

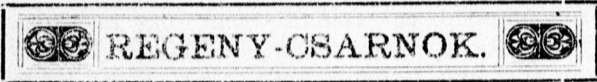
Csalás vétségével vádolt M o s k o v i e s Szidor bünügye.

Szándékos emberölés büntetével vádolt J. V i r á g Sándor bünügye.

Gyilkosság büntetének kísérletével vádolt N é m e t h Gábor bünügye.

Idegen ingó vagyongörögésével vádolt T h e m e János bünügye.

Az ülésen M i l l y e Gyula elnököl. Jegyző M a r o s y Endre.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta: G É R A R D E D. 46

„Ábrándozó,“ mondá Kázmér „tudod Luc- zian hogy ő még mindig érdeklődik az orvo- ságos üvegek s labdacos skatulyák iránt. Mit jelent ez?“

„De silány a képzeleted“ mondá Luczian ki épen egy plaid összekapcsolásán fáradozott. „Rá kell térdelni, Kázmér különben a zár nem csukódik.“ A lapdacos skatulyák csak felizgatják Marczint, mert ő ugyanis minden labdacosban egy fekete szemet s minden orvosságos üvegben piros mosolygó arcot lát ábrándozva.“

„Marczin tehát szerelmes! kiáltá Kázmér a plaidre térdelve.

„Azt épen nem állítom; noha kissé gyanu- san enyeleg a gyógyszerés, műveletlen de esi- nos leányával. — Bizony haszontalan idő- pazarlás!“

Luczian a kulcsot keresve fejét térdére hajtá, de tudta jól Kázmér, hogy az most magában nevet s szive mélyében megsértődöt.

Még most se fordítottad rá a kulcsot? „kérdé Kázmér“ türelmetlenül. Egy fertáj órai szabad időm van még mindössze s anyám már vár is reám.“

„Nem sikerül így, jobban szorítsd. Még van bőven időd, a kocsi ugyanis csak 3 óra felé jön.“

Bizony pedig 6 órát is igénybe vesz, míg az ut jelenlegi rossz állapota mellett a vasuti állomáshoz elérek.

Mért nem híztál meg jobban, legalább most jobban nyomhatnál. — Ez makacs zár sehogysem csapódik le. Tartsd kéznél órát, s a csomagolás végeztével ha az idő engedi a naplókra is áttérünk.“

„Ne feledd, mit mondtam már az előbb!“ mondá erre ingerülten Kázmér haragosan tekintve reá.

„Hát ha nem akard, én nem bánom, nem az én hibám . . . Hanem jusson ám eszedbe, ha majd átveszed a jószágkormányzást!“

„Abból ugyan mi sem lesz; jóllaktam a tegnapi próbával!“

„De ha esetleg megházasodol?“

„Oh az mit sem tesz,“ mondá Kázmér élénken felpirulva. Sohasem jutott észébe, hogy a meghívást Xeniaért utasítja vissza, „Valószí- nűbb, hogy te fogsz itt letelepedni.“

„Lehetséges! — Luczian még jobban lehajolt — „mondhatni nagyon valószínű.“

„Nagyon valószínű ismétlé nyomatékkal Kázmér; Még tisztán emlékezett a krakkói róka- vadászatra s Viczia odadobott piros rózsájára. Nem vagyok oly rövidlátó mint te gondold Luczian.“

„Oh Luczian még jobban meggörnyedt. Noshát jól van, nem titkolom többé előtted, hogy mi az én igyekezetem. Tudod ugyanis, hogy már a szokás szerint is a gazdálkodónak min- den áron nőstülnie kell.“

„Szívem is jobban sugja sem hogy sejt- hetnéd.“ Ezen szavakat azonban már oly halkán ejté ki, hogy Kázmér is aligha érté meg azokat.

A testvérek elvégzék a csomagolást; Luczian szótalan lett s elveszté Kázmér bizal- mát, a helyett hogy még jobban megnyerte volna. Eddig mindig vonakodott magában, hogy titkos reményeiről ne beszéljen-e testvére előtt s csakhogy restelte azokat felemlíteni, De most Luczian nevetése végleg elfolytá szive összeinte érzelmeit s lakatot vert szájára. . .

„Bárcaak teljesülne kívánságod!“ volt mindössze, a mit mondhatott, „Hanem Luczian még mindig nem fordul a kulcs a zárban?“

„Valahára sikerült!“ kiáltá Luczian fel- emelkedve. Alig 10 perc szabadideje volt még Kázmérnak. A lehető leggyorsabban elvégezve az előkészületeket elhagyá a szobát.

A tornáczon Robertin nagynénjével talál- kozott. A nagynéje valamivel nyájasabb volt most s mosolygott.

„Igen“ mondá kérdésére; most már me- hetsz anyádhoz. Most épen egyedül van, senki sincsen nála; csak kimélet a nagy zaj vagy izgatottságtól. — Lassan nyitva ki az ajtót belépett anyja betegszobájába Kázmér, ki alig vette ki a gyenge világitás mellett, hogy anyja egy kereveten fekszik. Sem kezét nem nyujtá felé sem nyugvó fejét felé nem fordítá a beteg.

„Anyám! szólítá őt Kázmér. De hangjára nem nyíltak fel a becsukodott szempillák. Gyöngén, szabályosan lélekzett — aludt.

„Majd csak felébred“ gondolá az ifju s a kerevet szélére ült. Anyját aludva oly szépnek találta, minőnek évekkkel sem ez előtt. Ezüst- szálakkal övezett dus hajának még nagyrészt meg volt ragyogó fekete színe s ez még inkább kiemelte hó fehér arcát. De a nagy betegség szabályos szép görög arcvonásait rettenetes módon megviselte. Kázmér eddig sohasem gondolt arra, hogy mily szépnek kellett anyjá- nak ifjukorában lenni; most e nyugvó arcát szemlélgetve, — eltörölhetlen vonásokkal mélyes mélyen szívébe véste. A beteg egyik keze a takaró alatt feküdt a másik pedig kiesuszott alula, ujjai is annyira lesoványodtak, hogy a gyűrűk sem illettek rájuk. Egyik gyűrű leesett a szőnyegre.

(Folyt. köv.)

T A V I R A T O K.

A főrendiház felirata.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Hir szerint a főrendiházi ellenzék, eddigi szokásától eltérőleg külön feliratot fog ja- vaslatba hozni, melyben a püspöki kar is körvonalozza álláspontját.

Püspökség Belgrádban.

Belgrád, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Sándor király a pápánál járt, mely látogatásnak egy Belgrádban felállít- andó katolikus püspökség a czélja.

Ivánkovic utóda.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Ivánkovic utódaul, biztos forrásból vett értesülés szerint, a kultusz-minisztérium- ban Franciscs Norbert, volt országgyűlési képviselő van kiszemelve.

Kísérletek a Röntgen-sugarakkal.

Budapesti, nov. 28. (Saját tudósítónk táv.) Ma d. u. 4 órakor Dr. Kiss Károly egyetemi tanár zártkörű előadást tartott a Röntgen-féle fotografálás mai állásáról a kir. József-műgye- tem üvegtechnikai laboratóriumában. Mutatvá- nyok: A sugarak keletkezése, kapcsolatban a

lámpák előállításával. Különféle anyagok átbo- csátó képessége a Röntgen-sugarakkal szem- ben. Az élő emberi test átvilágítása. A szív- és rekeszizom mozgásának megfigyelése. Az asz- talfiókba helyezett tárgyak felismerése 7 czen- timéter vastag deszkán át. Élő ember csontvá- zának megfigyelése zárt ajtón keresztül. A Röntgen-sugarak az orvosi gyakorlatban, képek bemutatásával. Csoportos felvétel Röntgen-su- gár segélyével a jelenlevők kezeiről.

Megtámadott mandátumok.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Lánczy, Tibád és Mattyasovszky Gyula mandátuma ellen beadták a petíciót.

Egy nagyhercezség gyásza.

Detmold, nov. 28. (Saját tud. táv.) Erzsébet, Lippe-Detmold uralkodó herceg- nője az éjjel meghalt.

Kiss Sándor meghalt.

Debreczen, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Egyre halnak a dicső korszak legkiválóbb emberei. Ma is meghalt egy, ki dicső tettei által kivívta magának a »hős« ne- vet. K i s s Sándor negyvennyolczadiki honvéd őrnagy, B e m tábornok hadse- géde, később színházi intendás szenderült jobb létre. K i s s hatalmas részt vett ki magának a szabadságharczából s mint a székelyek vezére nem egy hős tettet vitt véghez halála, mély megdöbbenést és ál- talános részvételt keltett.

A bolgár-exarcha óvása.

Konstantinápoly, nov. 28. (Saj. tud. táv.) A bolgár exarcha óvást nyujtott be a portá- hoz az ellen, hogy a Szaloniki mellett fekvő Lanfovani templomait bezárták. Ez iratban az áll, hogy a nevezett helység lakosai bolgárok, kiknek többségét az exarchatus is elismerte.

A szocialisták bérharcza.

Berlin, nov. 28. (Saját tud. táv.) A »Wor- warts« brémai hire szerint egy 900 főből álló munkásgyűlés a munkaadó társaságtól fel- ajánlott díjtételeket visszautasította. A sztrájk tehát tovább tart.

Technologiai kiállitás

Budapest, nov. 28. (Saját tud. táv.) A magyar iparművészeti társulat elhatározta, hogy a kiállítási király szobák butaralt, me- lyeket a kiállítás igazgatósága készítettett, decz. 1-én az új műcsarnokban nyilvánosan kiállítja. Ezen butorok a beszerzési áron el- adók lesznek.

Az új törökök fészkelődése.

Pilippopol, november 28. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból eredő jelentések szerint az a vizsgálat, melyet 15 tengerész- és 4 katoná- nővendék elfogatása következtében ezek ellen indított, további számos elfogatásra adott okot az ifju török-párt üzelmeiből kifolyólag.

Nelidov javaslatai.

Konstantinápoly, nov. 28. (Saját tudósi- tónk táv.) A Yildiz-kioszkhoz közelálló török körökben azt beszélnek, hogy Nelidov orosz nagy- követ különleges természetű orosz javaslatokkal fog ide visszatérni, melyeknek elfogadása a szultán részéről bizonyosra vehető. Egyes álli- tolagos erőszakoskodásokról szóló hírek is szál- longanak, melyeket Karputumban és Diasbehid követtek volna el. Ezekfelől azonban semmi- féle megerősítő nyilatkozat nem érkezett a kon- zultól. A konzuli kar arról nem vett eddig jelentést, hogy a török csapatok az atlaskerti területben az örményekkel összetűöztek volna.

Egy nagykövet halála.

Páris, nov. 28. (Saját tud. távirata.)
Gr. Moltke-Hoifeldt, Dánia itteni nagy-
követe ma meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

Üvegkartell. Az osztrák-magyar mo-
narkia üvegyárosai írja a Budapesti Hirlap a
minap a bécsi Länderbank patronátusa alatt
érintkezésbe léptek, hogy kartell alakítsanak.
A kartell célja főképp a közönséges, ugynevez-
zett cseh táblatüveg és a belga solin elnevezés
alatt ismert 2-3 milliméter vastag üveg ará-
nak fölemelésére irányul. — Itt ismét egy meg-
okolatlanul *csak a közönség kizsákmányolá-
sára irányuló kartellötlekkel van dolgunk.*
— Az osztrák magyar birodalom évi tábla-
tüveg-szükséglete mintegy 1800 vaggont tesz ki,
a gyárak azonban tulproduálnak; azt itthon
elhelyezni nem képesek s a helyett, hogy fölös-
legeket a mai kedvezményes tarifák fölhasz-
nálásával a Keleten helyeznék el, a hol annak
kötő piacot teremtett Belgium, inkább a
közgazdaságilag káros kartell alapításához nyul-
nak.

Uj marharakodó állomások. A földmive-
lésügyi miniszter a Szabolcsmegyében levő
Tikos, Tisza-Dob, Tisza-Dada, Tisza-Lök vasuti
állomásokat marharakodó állomásnak nyilvá-
nitotta.

Terménytőzsde.

Budapest, nov.

U z a őszre, bácskai	7.95
„ őszre, északi	8.15
„ október-novemberre, bácskai	6.70
„ okt.-nov.-re északi	0.00
R o z s őszre bácskai	4.25
R o z s őszre, északi	4.15
T e n g e r i, okt.-nov.-re, bácskai	0.00
„ okt.-nov.-re, északi	0.00
R e p e z e október-novemberre, bácskai	11.50
„ okt.-nov.-re, északi	11.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. nov. 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	122 50
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	122 —
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	100 —
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesön	152. —
Fizesszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	136.50
Osztrák járdék papírban	101. —
Osztrák járdék ezüstben	101. —

Osztrák járdék aranyban	122. —
Osztrák korona járdék	101. —
1860. osztrák államsorsjegyek	144.25
Osztrák magyar bankrészvény	935. —
Magyar hitelbank részvény	401.75
Osztrák hitelintézeti részvény	864.20
Osztrák-magyar államvasuti részvény	850. —
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52
Német birodalmi márka	58.80
London vista	119.90
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.55

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Főtisztelendő urak részére szövetekből nagy raktárt tartok.

Elegáns szabású férfi-öltönyök
csak fős

BAUM J. S. férfi-szabó
üzletében

Nagyváradon, Kossuth-utca Mezey-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az őszi évad alkalmával

bel- és külföldi ruhaszöveiteim

már megérkeztek és nagy választékban vannak raktáron.
Egyszerűsersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy a nálam megren-
delt öltönyök **szabását magam végzem** és saját felügyeletem alatt
készülnek

A legolesőbb és gyors kiszolgálást előre is biztosítva, maradtam

BAUM J. S.

288 1-10 kiváló tisztelettel

Egy férfi-öltöny brassói szövetből finom kiállításban 25 frt.

A „MENYASSZONYHOZ“.

Feltűnő olcsó árban kapható!

Legujabb téli kelmék mtrje	25 krtól kezdve	Legujabb <i>téli férfi turista ingek</i> , különféle jó minőségű <i>takaró</i> és <i>lópokróczok</i> nagy választékban	1 frttól kezdve.
Mosható Barchettek a legujabb mintákban	20 » »	Elismert minőségű és szabású <i>férfi, női- és gyermek kész fehérneműek</i> .	
Különféle női kelmék	30 » »	Különféle <i>paplanok</i>	2 frttól kezdve.
Legujabb fejre és nyakbavaló berlini kendők minden színben	75 » »	Egy elsőrendű (2 személyes) <i>selyem paplan</i>	9 frt.
Nagy téli nyakbavaló kendők	1 frt 80 » »	Állandó újdonság <i>nyakkendőkben</i>	20 krtól.
Fejre való posztó-kendők	40 » »	Valódi szepességi vásznak és asztalneműek, szőnyegek, függönyök és vitragok, ágy és asztal-takarók s garnitúr	4 frt 50 krtól a legfinomabb kivitelig.
1 vég <i>Chiffon</i>	4 frt 50 » »	Legujabb Graczióza esőernyők bámulatos olcsó áron.	
1 vég <i>vászon</i>	4 frt — » »		
1 vég <i>kanavász</i>	4 frt 75 » »		
Legujabb szabású <i>női kész blousok</i> , férfi, női- és gyermek <i>alsó ingek</i> és <i>nadrágok</i>	45, 70 krtól.		

A fentebbi elősorolt árukon kívül még számtalan árucikkek legjutányosabb árban kaphatók

BECZKAY LAJOS

„a menyasszonyhoz“ czimzett üzletében,

Nagyvárad, Szent-László-tér.

Fiu- és leány gyermek felső ruhácskáiban dús választék feltűnő olcsó árban.

Nagy kiárusítás!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg különösen karácsonyi ajándékoknak legcélszerűbb cikkekből **nagy kiárusítást** rendezünk és

mélyen leszállított árakban

Téli kabátok
6 frttól.

Téli gallérok
10 frttól.

Téli ruhaszövet
25 krtól.

Női posztó
50 krtól.

Angol szövetek
80 krtól.

árusítunk, főleg a legújabb női felöltők, legújabb téli gallérok, gyermek köpenyek, muffok, női ruhakelme, barketek, téli kendő, férfi és női fehérneműek, kitűnő jó hazai vásznak, asztalneműek, szőnyegek és több száz darab női ruhaszövet maradékot, utóbbiakat

fél árban!

E kedvező bevásárlási alkalomra is kérve becses látogatását, maradtunk

kiváló tisztelettel

SPITZER TESTVÉREK.

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

275-3-26

barketek
22 krtól.

Vég jó vászon
4 frt 50 kr.

Vég jó Siffon
4 frt 20 kr.

Egy posztó kendő
2 frt.

Selyem fejkendő
80 kr.

!! *Clesó és szolid kiszolgálás!!*

274 4-5

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utca 36. szám alatt.

■ Áruház 36. ■

Hi ízelet.

Elegáns, divatos és tartós árúk, női-, férfi- és gyermek-czipőkben, kalap- és fehérneműben, továbbá harisnya, téli alsó ingek, lábavatók esőernyők, kesztyűk, nyakkendő, gallérok stb.

Neumann M.

FÉRFI- és GYERMEK RUHÁK

A R U H A Z A

NAGYVÁRAD, KISHIDFŐ (LÉVAY-PALOTA).

Tiszteletteljesen tudatom a n. é. közönséggel, miszerint üzletemben

óriási választék

bel- és külföldi szövetekből

mérték után

megrendelhető mindennemű ruhadarab u. m. **őszi és téli öltönyök, őszi felöltők, télikabátok, városi bundák, bekecs-kabátok, Ulsterek és Havelokok.**

A mérték utáni rendelmények **budapesti** vagy **bécsi** elsőrendű saját műhelyeimben a legutolsó **angol- és francia** divat szerint készülnek és

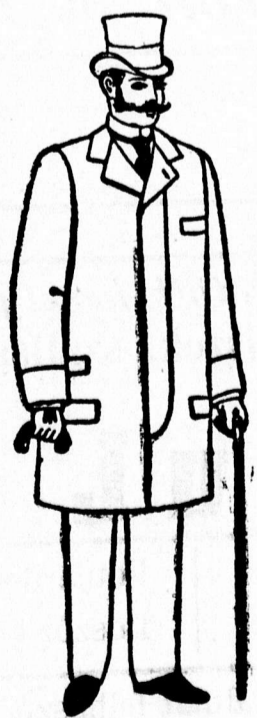
legrövidebb idő alatt szállítatnak.

Kivonat a kész ruhák árjegyzékéből őszi s téli idény

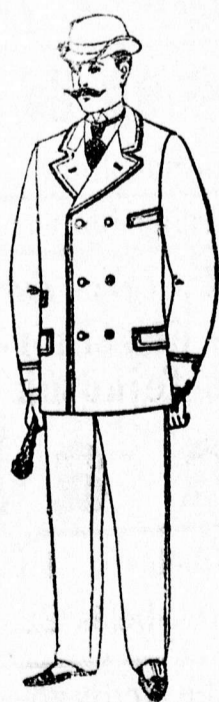
1896/97. évre:

Raktárak:

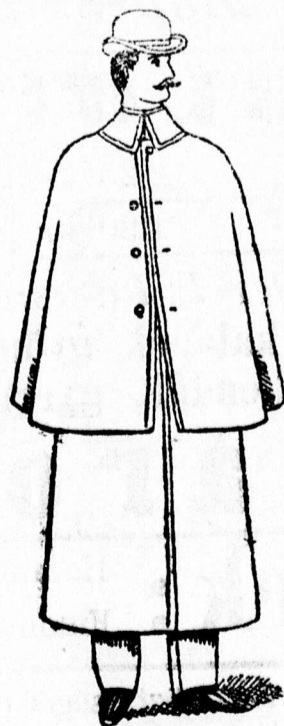
Arad,
Debreczen,
Nagyvárad,
N.-Becskegek,
Temesvár,
Pancsova,
Eszék,
Ujvidék,
Zára.

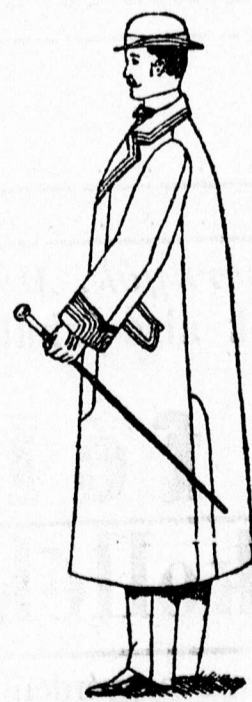
Felöltő chériot-diagonal fekete v. kék 12 frt 50 kr.

Saeco-öltöny Zsolnai Lodenból 16 frt.

Havelock egész gallérral, vízmentes tiroli Lodenból 7-11 forint.

Télikabát Laszlig fekete bársonygallérral vagy anélkül. 16 frttól 20 frtig.

Raktárak:

Fiume,
Klagenfurt,
Laibach,
Nisch,
Sofia,
Trieszt,
Kragujevatz,
Sarajevo,
Zágráb.

Szabott ár!

FREYBERGER ALBERT

kézimunka, rövidáru és gyermek-ruha nagy raktára

→ NAGYVÁRAD. FŐ-UTCZA. ←

Mától kezdve deczember 24-ig

NAGY KIÁRUSÍTÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség tudomására hozni, hogy **üzletem átalakítása** miatt raktáromon levő összes árucikkeket **rendkívül leszállított árban** árusítom.

DISZ KEZI-MUNKÁK.

Congrés, posztó, Pelüsche, Canava, Saten, kezdett és kész kézimunkák

FÉL ÁRBAN.

Valódi francia mosó-selyem 2¹/₂ krajczár.

Szörme-árak:

1 valódi sealskin muff, sapka és gallér egész garnitur 2 frt 60 kr.

Valódi sealskin muff szörme-béléssel	1.50	Valódi sealskin sapka	— .90
Valódi astragan-imitacio muff	1.60	Astragan imitacio-sapka	1.10

Tibet, Muflon, Angora, Skunks, Czobel-garniturák minden árban.

Gyermek-ruhák: Tricko-ruha jó mosó egész 4 évig 1.20 kr.
Valentine (Barchet) ruhák —.70 kr.

Gyermek-köpeny 2 forint 50 krajczár.

Flanel Valentine alsó-szoknya 1 forint 80 krajczár.

BLOUSOK:

Bársony-blousok	2.25 kr.	Valeria-blous	2.35 kr.
Szövet-blouse	1.90 kr.	Barchet-blouse	1.65 kr.

Esőernyők, Miederek, harisnyák, bőr- és kötött kesztyűk, nő- és gyermek alsó-ruhák, kalapok, gyöngy- és zsinór-diszek, szallagok, Berliner-kendők, gyermek-fejkötők

272 2—2

f é l á r o n a l u l .

Szabó-kellékek: Harang aljbélés 16 kr. | Foulard-satin . 13 kr.
Finom derék-bélés 22 kr. | Lószőr-kelme . 26 kr.

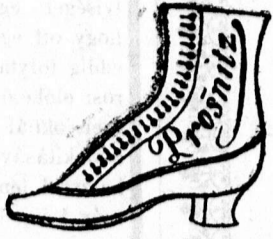
Igen kérem a nagyérdemű vevőközönséget e ritka kedvező alkalmat felhasználni, mely csupán **november 20-tól deczember 24-ikéig tart.**

Kiváló tisztelettel

Freyberger Albert.

270 2-15

Legjobb

és

legolcsóbb

női-, férfi- és gyermek
C Z I P Ő K E T

lehet szabott árak mellett venni

cipő, kalaps férfi-divatáruházában

Leitner Lázár**NAGYVÁRAD,**

Zöldfa-utca, a „Zöldfa“-kávéházzal szemben.

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok:

esinos levélpapírosok dobozokban,

látogató-jegyek.

Saját készítményű előjegyző naptárak 1897-re.

Tömb (blok) naptárak.

Megrendelhető:

Szent-László könyvnyomdában,

Nagyvárad, apáca-utca 3. sz.

Butorvásárlók

figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves figyelmébe ajánlani *saját mű-
helyemben készült*

kész butoraimat,

u. m. hálószoba, ebédlő és irodai teljes
berendezéseket, melyek a legjobb kivi-
telben, felelősség mellett és a

legjutányosabb árakat

számítva folyton készletben vannak.

Bármily e szakmába vágó megrende-
lések a legjobb és legújabb kivitelben elfogad-
tának.

Teljes tisztelettel

HERCZEGH VINCZE,

asztalos

Nagy-Teleky-utca 447. szám.

257 3-20

BALOGH MIHÁLY
gyapjútakaró és lópokróc nagyraktára
Nagyvárad, Kossuth-utca Pontelly-ház.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

szűrszabó üzletemben**Kossuth (Sas) utca Pontelly-ház****gyapju ágytakarók és lópokrócok**

a legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

BALOGH MIHÁLY.

284 1-5

Hol lehet olcsón és jó lábbelit vásárolni.

Az őszi- és téli idényre!!**GÁLL LÁSZLÓ**

cipő-raktára Nagyváradon, Fő-utca.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására
adni, hogy a közelgő idényre mintegy

6000 pár**férfi-, női- és gyermek-czipők,**

melyek nagyjából a saját műhelyemben a legjobb anyagból készültek, az
eddigieknél **25%-al olcsóbban** árusítom el.

Mérték utáni megrendelések czipők és eszímáknál a legolcsóbban és leg-
gyorsabban eszközöltenek.

Teljes tisztelettel

Gáll László.

249 9-10

Pontos kiszolgálás!!

Meg nem felelő árak kicsérélhetnek.

Postai megrendelések gyorsan intézhetnek el.

Nagy

kiárúsítás.*A legújabb***női felöltőket****potom árban**

árusítom ki.

Ezen kiárúsítás*f. év december 25-ig tart.*

Tisztelettel

NEMES MIHÁLY,

Nagyvárad, Lévy-ház, Körös-part.

KÖSZÉN,

töltő kályhák fűtésére, mint általában tudva van, a legjobb és legolcsóbb tüzelőanyag, kapható a

felső-pecze-utczai 94. szám alatti raktárban:

petrozsényi métermázsánként **1 frt 40 krért**
salgó-tarjáni » **1 » 30 »**

vagy helyben házhoz szállítva 10 krral drágábban.

Ugyanott legjobb minőségű **kétszer mosott osztrai kovács-szén 1 frt 90 kr.** métermázsánként. Mindhárom fajnál egész waggon vételénél megfelelő árengedmény.

TELEFON.

283 2-5

Tisztelettel

FISCHER SÁMUEL,

a salgó-tarjáni kőszénbánya r. t. képviseletje,
 Nagyvárad, Felső-Pecze-u. 94.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség beemes tudomására, hogy miután a jelenlegi üzletem mellett levő „**Próléta**” című ü. lethelyiséget a jövő év február 1-től fogva szintén kibéreltem és ezen két üzlethelyiséget egy nagy helyiséggé akarom átalakíttatni, hogy ott egy minden igényeket kielégítő üzletet az eddig folytatott szakmában, de kibővitve és a fővárosi előkelő üzletek mintájára berendezhesek. — ezen oknál fogva, amennyiben a helyiségek teljes átalakításával járó munkák árucikkjeimre igen káros hatással lennének kénytelen vagyok a jövő év február 1-ig, illetve az új üzlet átalakításáig

összes árulmat 271 5-12

a beszerzési árban,
 sőt részben még a beszerzési áron alól is elárusítani;

megjegyezvén hogy különösen kedvező alkalmat nyujtok ezáltal a közeledő karácsonyi alkalomra aján-déktárgyak és gyermekjátékok beszerzéséhez, miután a n. é. közönség ezuttal izléses finom árut feltűnő olcsó árban vásárolhat, a miről már a legcsekélyebb bevásárlás által is meggyőződés szerezhető.

Kiváló tisztelettel

KALENDA JÁNOS,
 norinbergi és diszműüri kereskedő
 NAGYVÁRADON, Szt.-László-téren.

Van szerencsém a tisztelt olvasóközönségnek tudomására juttatni, miszerint Nagyváradon, N.-Körös-utca 540. szám alatt, (Dudek sikátor sarkán), a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelően berendezett

lakatos-műhelyt

nyitottam, melynek folytán elvállalok minden e szakmába vágó munkák készítését.

Nevezetesen: épületmunkákat, szivattyus kutakat, balcon (erkély), lépcső, kert, sir és másnemű rácsokat az adott rajzok vagy választandó minták szerint a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebb és szolid, izléses kivitelben.

Továbbá mindennemű takaré- és asztalfűzhelyeket háztartási ezélokra, valamint vendéglősök és kávéházak részére. — Ezekon kívül jó minőségű pléhkályhák, fűtesővek, tüzelő, hamu- és sütőkemence ajtók, ugyszintén üstházak nálam mérsékelt árakban kaphatók.

Vásári ládákat kifogástalanul vasalok.

Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek.

Biztosítva a t. olvasót arról, miszerint a megrendelt munkákat mindenkor a lehető leg-kielégítőbb pontossággal eszközölni s ezáltal a bizalmat kiérdemelni legfőbb törekvésem leend magamat úgy építő iparostársaim mint a t. közönségnek, ismerőseimnek és barátaimnak jóakara-tu pártolásába ajánlva s beemes megrendeléseiket remélve és kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

NÉMETH ANTAL,
 lakatos-mester.

282 1-5

Uj műkalmefestő és vegyészeti ruhatisztító intézet.

M A D A S M.

Egész ujonnan, gépekkel berendezett műfestészeti és vegyészeti ruhatisztító intézet.

Felvállaló helyiség: Karaguj-ház, a Bémer-tér és Fő-utca sarkán,
 Varga János kalmefestő volt üzlethelyiségében.

Intézetemben vegyészetiileg tisztíttatnak:

Hímzett munkák, alkalmi-, selyem- és szövet-toilettek, férfi-, női- és gyermekruhák, tisztí egyenruhák, egyházi ruhaneműek, nyakkendők, szőnyegek, butorszövetek, keztyűk, különféle arany, ezüst vagy bármilyen díszszel ellátott tárgyak is bontatlan állapotban tisztíttatnak. — A kalmé-nek bármilyen minősége és színe van, visszanyerik ismét eredeti új színeket, mintha ujak lennének és a kiszolgáltatás után azonnal használatba vehetők.

Férfi-öltönyök 1 frt 50 krtól kezdve tisztíttatnak és javíttatnak.

Csipkefüggönyök a legolcsóbb árban tisztíttatnak és fehéríttetnek vagy kívánat szerint bár-milyen világos színre festetnek.

Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a tisztítandó és festésre adott tárgyak elkészítése úgy gyorsaság, szépség, mint olcsóság tekintetében nemcsak a helyben, hanem bármely fővárosi hasonlító intézettel versenyez.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

M A D A S M.,
 műfestő és vegyérhatisztító.

281 1-5

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-zönség b. tudomására hozni, hogy eddig a Karaguj-házban létezett

festő, vegyészeti és tisztító

üzletemet f. évi november hó 1-től Bémer-térre Tóth Ferencz szabó-üzletével szemben

helyeztem át.

Minden e szakmába vágó munkákat leszállított árban számítok. Kérve a n. é. közönség szives pártfogását épp úgy, mint eddig, továbbra is.

Kiváló tisztelettel

256 7-10 **VARGA JÁNOS.**

Fa eladás.

A nagyváradai 1. sz. főtisztelendő Káptalan méhesi erdejének folyó évi 29-34 k. hold erdővágásra írásbeli zárt ajánlatok útján eladatik. Az ajánlatokban a vételár betűvel és számmal kiírandó, annak legalább 10%-a készpénzben bálnatpénzül mellékelendő és tartozik ajánlattevő benne kinyilatkoztatni, hogy az eladási feltételeket ismeri s azokat elfogadja. Ezen eladási feltételek a főtisztí hivatalban megtekinthetők, s az ajánlatok ugyanoda a f. évi december hó 9-ik napjának délelőtti 10 órájáig annál is inkább benyujtandók, mert későbbi ajánlatok el nem fogadtatnak.

Nagyvárad, 1896. nov. 26.

Papp Imre,

285 1-3

főtisztí.

Utánnomás nem díjaztatik!

!! Nagy karácsonyi vásár!!

megnyitás

mely vasárnap, november hó 29-én veszi kezdetét.

Márkus József divat-áruház tulajdonos tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy sikerült egy nagyobb áruraktárt

női és gyermek felöltőt

roppant olcsón megvásárolni, így tehát alkalma nyílik a n. é. hölgyközönségnek

divatos felöltőket félárban

nálam beszerezni

Zöldfa-utca elején (Kohn Emanuel-ház.)

Ugyanitt

Nagy karácsonyi vásár

rendkívül leszállított árak mellett

lesz rendezve, mely a legdusabb választékot nyújtja. Eladásra kerülnek: uri és női divatezkek, női ruhakelmék, selyem áruk, szőnyegek és függönyök.

A verseny nélküli olcsó áraknál fogva a fentnevezett áruk különösen

Karácsonyi ajándék

gyanánt alkalmasak, s ezennel meghívom az igen tisztelt hölgyeket és urakat s figyelmeztetem, hogy ezen ritka alkalmat kihasználni el ne mulasszák.

❖ **Kérem a czégre vigyázni.** ❖

Tisztelettel

Márkus József, Nagyvárad, Zöldfa-utca elején,
(Kohn Emánual-ház.)

■ Minták vidékre kívánatra ingyen és bérmentve. ■

Kárpáti Miklós

uj divat áruházából

Nagyvárad, Zöldfa-utca, „Zöldfa”-étteremmel szemben.

Ha pénzed van, mindened van!

Hölgyeim!

Nagyvárad legnagyobb áruháza!

Bő megtakarítás!

Kiárúsítás!

50%-kal olcsóbb párti!

Kedves olvasó! Reklámokkal nem untatom, hanem legegyszerűbb szavakban tudomására juttatom, hogy egy a mai kor igényeinek megfelelő elegáns

női- és uri divatüzletet

nyitottam, pontos szolid, legolcsóbb árkiszolgálás mellett kizárólag elsőrendű, nagyjából *házánkban készült* cikkek kaphatók és az árak olcsóságairól alant tessék meggyőződni!

Tessék urak és hölgyek!

Uri gallérok minden facon 18 kr. 6 drb.	1.05
Uri kézelők ötszörös 35 kr. 3 pár	1.—
Uri ingek D siffonból 1.25 kr. 3 drb.	3.50
Uri ingek DD. siffonból 1.65 kr. 3 drb.	4.50
Uri ingek RR. siffonból 2.25 kr. 3 drb.	5.95
Uri ingek szines kretton és sefirből legujabb	1.45
Uri éjjeli ingek pikáns szegélyzettel	1.45
Uri lábravalók magyar v. német	—85
Uri nyakkendők ezelőtt 1.50 kr. most	—75
Uri harisnyák fegyházban kötött 3 pár	—95
Uri zsebkendők tuczatja 2.85 kr. legfinomabb	3.75
Uri esernyők 1.45 kr. legjobb graciososa	2.45
Uri téli alsó ingek 85 kr. legjobb plüsch	1.25
Uri meleg Exelsior ingek jobb mint Jäger	1.95
Uri téli alsó nadrágok 95 kr. a leges legjobb	1.45
Női meleg alsó ingek nem csiklandós	1.25
Női téli bugyogók 85 kr. legjobb flanelből	1.35
Női meleg szoknyák mosó flanelből	1.45
Női alsó szoknyák Cloth jobb mint selyem	3.65
Női igek 65 kr. jobb 85 kr. legjobb	1.25
Női ingek dus himzéssel francia mellszabással	1.95
Női corsetták 75., jobb 95 kr. dushimzéssel	1.35
Női siffon szoknyák francia hasacska szabással	2.45
Női harisnyák fekete 50 kr. rabmunka tartós	—65
Női kasmér és meleg fejkendők olcsó	—45
Női selyem kendők minden létehető színben	—95
Női sálók 85 kr. szebb 1.15 kr. legujabb	1.75
Női berliner kendők 95 kr. legnagyobb	1.50
Női posztó kendők félnagy meleg	1.85
Női nagy nyakba való Himalaja meleg kendők	3.85
Leányka alsó trikók kézzel lábbal kezdve	—45
Fiuknak meleg trikók Jäger szabás kezdve	—45
Gyermek harisnyák minden színben kezdve	—25
Gazdasági lópokróczok 1 frt jobb	1.50
Uradalmaknak gácsi lópokróczok elszakíthatlan	3.25
Flanel takarók könnyű meleg mint a bunda	2.45
Fehér és kockás tisztí lótakarók párja	6.85
Parádés lópokróczok és szántakarók	4.15

Tessék jó háziasszonyok!

Egy ruhára őszi és téli versenyszövetek	1.56
Egy ruhára jó meleg mosó parketek	1.75
Egy ruhára való kitűnő seviott kelmék	1.95
Egy ruhára való jó mosó Welour flanellek	2.35
Egy ruhára divatos gyapju kelmék	2.75
Egy ruhára Cordonette új szövetek zsolnai	3.65
Egy ruhára őszi Delén kelmék mosó	4.65
Egy ruhára széles posztó szövetek tartós	4.95
Egy ruhára széles Damentuchok finom	5.85
Egy ruhára széles angóra téli szövetek	6.95
Egy ruhára fekete és szines mohair	7.45
Egy ruhához teljes kellekek összeállítva	2.45
Egy vég eperjesi lepedő vászon tartós	4.50
Egy vég rózsahegyvi vászon női ingekre	5.85
Egy vég késmárki vászon lábravalóra erős	5.95
Egy vég szepességi vászon ágyneműekre	6.75
Egy vég külföldi siffon nem valami jó	4.35
Egy vég eperjesi siffon nagyon szép tartós	5.95
Egy vég Sroll siffon selyem szálu	6.95
Egy vég Sroll kretton jobb mint vászon	7.45
Egy vég rumburgi 35 rőfös	7.85
Egy vég Szepességi Damaszt Grádli	8.50
Egy vég egyszéllességű lepedő vászon	8.95
Egy vég valódi czérna vászon női ingekre	9.45
Egy vég staffirung vászon 54 rőfös	18.45
Egy derekalj takácsszöttes csinvalból	3.65
Egy 6 személyes kávé teríték színekben	1.35
Egy 6 személyes damasz k teríték szepességi	2.95
Egy tuczat Szepességi damasz türölköző	3.95
Egy madrácz rendelt afrikából tartós	7.85
Egy olajos pipi paplan két személyes	2.65
Egy kazmér paplan két személyes	3.95
Egy atlasz Kasmér paplan legfinomabb	5.95
Egy ágy garnitúra két ágy és asztalterítő	3.45
Egy ágy garnitúra legjobb minőség 3 drb.	5.95
Egy ablakfüggöny Tunis kereszt csikokkal	1.50
Egy nagy patent szobaszőnyeg tartós	3.75
Egy ujszülöttnek összes kis staffirung ára	4.95

KÁRPÁTI MIKLÓS,

216 6-10

mint törvényszékileg bejegyzett kereskedő megkülönböztetett bizalmat és támogatást érdemel

dicsérő és pontos kiszolgálásáért.